

Univerzális programozás

Programozás kezdőknek

Ed. BHAX, DEBRECEN,
2019. Május 09, v. 1.0.0

Copyright © 2019 Rácz András István

Copyright (C) 2019, Norbert Bátfai Ph.D., batfai.norbert@inf.unideb.hu, nbatfai@gmail.com,

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.3 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts. A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

<https://www.gnu.org/licenses/fdl.html>

Engedélyt adunk Önnek a jelen dokumentum sokszorosítására, terjesztésére és/vagy módosítására a Free Software Foundation által kiadott GNU FDL 1.3-as, vagy bármely azt követő verziójának feltételei alapján. Nincs Nem Változtatható szakasz, nincs Címlapszöveg, nincs Hátlapszöveg.

<http://gnu.hu/fdl.html>

COLLABORATORS

	<i>TITLE :</i> Univerzális programozás		
<i>ACTION</i>	<i>NAME</i>	<i>DATE</i>	<i>SIGNATURE</i>
WRITTEN BY	Rácz, András István	2019. május 9.	

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME
0.0.1	2019-02-12	Az iniciális dokumentum szerkezetének kialakítása.	nbatfai
0.0.2	2019-02-14	Inciális feladatlisták összeállítása.	nbatfai
0.0.3	2019-02-16	Feladatlisták folytatása. Feltöltés a BHAX csatorna https://gitlab.com/nbatfai/bhax repójába.	nbatfai
0.0.4	2019-03-04	Második fejezet befejezése	randras
0.0.5	2019-03-11	Harmadik feladatsor befejezése.	randras
0.0.6	2019-03-18	Negyedik feladatsort megoldva.	randras
0.0.7	2019-03-25	Ötödik fejezet befejezve.	randras
0.0.8	2019-04-01	Hatodik fejezet megoldva.	randras

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME
0.0.9	2019-04-08	Hetedik feladatsor megoldva.	randras
0.1.0	2019-04-22	Nyolcadik fejezet befejezve.	randras
0.1.1	2019-04-29	Kilencedik feladatsor megoldva.	randras
0.1.2	2019-05-06	Olvasónaplo befejezése.	randras
1.0.0	2019-04-09	Könyv befejezése.	randras

Ajánlás

„To me, you understand something only if you can program it. (You, not someone else!) Otherwise you don't really understand it, you only think you understand it.”

—Gregory Chaitin, *META MATH! The Quest for Omega*, [METAMATH]

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	1
1. Vízió	2
1.1. Mi a programozás?	2
1.2. Milyen doksikat olvassak el?	2
1.3. Milyen filmeket nézzek meg?	2
II. Tematikus feladatok	4
2. Helló, Turing!	6
2.1. Végtelen ciklus	6
2.2. Lefagyott, nem fagyott, akkor most mi van?	7
2.3. Változók értékének felcserélése	8
2.4. Labdapattogás	9
2.5. Szóhossz és a Linus Torvalds féle BogomIPS	11
2.6. Helló, Google!	11
2.7. 100 éves a Brun tétel	13
2.8. A Monty Hall probléma	13
3. Helló, Chomsky!	15
3.1. Decimálisból unárisba átváltó Turing gép	15
3.2. Az $a^n b^n c^n$ nyelv nem környezetfüggetlen	16
3.3. Hivatkozási nyelv	17
3.4. Saját lexikális elemző	17
3.5. l33t.1	18
3.6. A források olvasása	20
3.7. Logikus	21
3.8. Deklaráció	22

4. Helló, Caesar!	24
4.1. Double ** háromszögmátrix	24
4.2. C EXOR titkosító	26
4.3. Java EXOR titkosító	27
4.4. C EXOR törő	28
4.5. Neurális OR, AND és EXOR kapu	31
4.6. Hiba-visszaterjesztéses perceptron	32
5. Helló, Mandelbrot!	33
5.1. A Mandelbrot halmaz	33
5.2. A Mandelbrot halmaz a <code>std::complex</code> osztállyal	36
5.3. Biomorfok	39
5.4. A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása	41
5.5. Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven	44
5.6. Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven	44
6. Helló, Welch!	49
6.1. Első osztályom	49
6.2. LZW	52
6.3. Fabejárás	56
6.4. Tag a gyökér	58
6.5. Mutató a gyökér	65
6.6. Mozgató szemantika	71
7. Helló, Conway!	79
7.1. Hangyaszimulációk	79
7.2. Java életjáték	80
7.3. Qt C++ életjáték	86
7.4. BrainB Benchmark	86
8. Helló, Schwarzenegger!	87
8.1. Szoftmax Py MNIST	87
8.2. Mély MNIST	87
8.3. Minecraft-MALMÖ	87

9. Helló, Chaitin!	92
9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben	92
9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt	93
9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala	96
10. Helló, Gutenberg!	100
10.1. Programozási alapfogalmak	100
10.2. Programozás bevezetés	100
10.3. Programozás	101
III. Második felvonás	102
11. Helló, Arroway!	104
11.1. A BPP algoritmus Java megvalósítása	104
11.2. Java osztályok a Pi-ben	104
IV. Irodalomjegyzék	105
11.3. Általános	106
11.4. C	106
11.5. C++	106
11.6. Lisp	106

Előszó

Amikor programozónak terveztem állni, ellenezték a környezetemben, mondván, hogy kell szövegszerkesztő meg táblázatkezelő, de az már van... nem lesz programozói munka.

Tévedtek. Hogy egy generáció múlva kell-e még tömegesen hús-vér programozó vagy olcsóbb lesz allokálni igény szerint pár robot programozót a felhőből? A programozók dolgozók lesznek vagy papok? Ki tudhatná ma.

Mindenesetre a programozás a teoretikus kultúra csúcsa. A GNU mozgalomban látom annak garanciáját, hogy ebben a szellemi kalandban a gyerekeim is részt vehessenek majd. Ezért programozunk.

Hogyan forgasd

A könyv célja egy stabil programozási szemlélet kialakítása az olvasóban. Módszere, hogy hetekre bontva ad egy tematikus feladatcsokrot. Minden feladathoz megadja a megoldás forráskódját és forrásokat feldolgozó videókat. Az olvasó feladata, hogy ezek tanulmányozása után maga adja meg a feladat megoldásának lényegi magyarázatát, avagy írja meg a könyvet.

Miért univerzális? Mert az olvasótól (kvázi az írótól) függ, hogy kinek szól a könyv. Alapértelmezésben gyerekeknek, mert velük készítem az iniciális változatot. Ám tervezem felhasználását az egyetemi programozás oktatásban is. Ahogy szélesedni tudna a felhasználók köre, akkor lehetne kiadása különböző korosztályú gyerekeknek, családoknak, szakköröknek, programozás kurzusoknak, felnőtt és továbbképzési műhelyeknek és sorolhatnánk...

Milyen nyelven nyomjuk?

C (mutatók), C++ (másoló és mozgató szemantika) és Java (lebutított C++) nyelvekből kell egy jó alap, ezt kell kiegészíteni pár R (vektoros szemlélet), Python (gépi tanulás bevezető), Lisp és Prolog (hogyan lássuk mást is) példával.

Hogyan nyomjuk?

Rántsd le a <https://gitlab.com/nbatfai/bhax> git repót, vagy méginkább forkolj belőle magadnak egy sajátot a GitLabon, ha már saját könyvön dolgozol!

Ha megvannak a könyv DocBook XML forrásai, akkor az alább látható **make** parancs ellenőrzi, hogy „jól formázottak” és „érvényesek-e” ezek az XML források, majd elkészíti a dlatex programmal a könyved pdf változatát, íme:

```
batfai@entropy:~$ cd glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook/
batfai@entropy:~/glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook$ make
rm -f bhax-textbook-fdl.pdf
xmllint --xinclude bhax-textbook-fdl.xml --output output.xml
xmllint --relaxng http://docbook.org/xml/5.0/rng/docbookxi.rng output.xml  ←
--noout
output.xml validates
rm -f output.xml
dlatex bhax-textbook-fdl.xml -p bhax-textbook.xls
Build the book set list...
Build the listings...
XSLT stylesheets DocBook - LaTeX 2e (0.3.10)
=====
Stripping NS from DocBook 5/NG document.
Processing stripped document.
Image 'dlatex' not found
Build bhax-textbook-fdl.pdf
'bhax-textbook-fdl.pdf' successfully built
```

Ha minden igaz, akkor most éppen ezt a legenerált `bhax-textbook-fdl.pdf` fájlt olvasod.

A DocBook XML 5.1 új neked?

Ez esetben forgasd a <https://tdg.docbook.org/tdg/5.1/> könyvet, a végén találsz az informatikai szövegek jelölésére használható gazdag „API” elemenkénti bemutatását.

I. rész

Bevezetés

1. fejezet

Vízió

1.1. Mi a programozás?

Ne cifrázzuk: programok írása. Mik akkor a programok? Mit jelent az írásuk?

1.2. Milyen doksikat olvassak el?

- Kezd ezzel: <http://esr.fsf.hu/hacker-howto.html>!
- Olvasgasd aztán a kézikönyv lapjait, kezd a **man man** parancs kiadásával. A C programozásban a 3-as szintű lapokat fogod nézegetni, például az első feladat kapcsán ezt a **man 3 sleep** lapot
- C kapcsán a [**KERNIGHANRITCHIE**] könyv adott részei.
- C++ kapcsán a [**BMECPP**] könyv adott részei.
- Az igazi kockák persze csemegéznek a C nyelvi szabvány **ISO/IEC 9899:2017** kódcsipeteiből is.
- Amiből viszont a legeslegjobban lehet tanulni, az a **The GNU C Reference Manual**, mert gcc specifikus és programozókra van hangolva: szinte csak 1-2 lényegi mondat és apró, lényegi kódcsipetek! Aki pdf-ben jobban szereti olvasni: <https://www.gnu.org/software/gnu-c-manual/gnu-c-manual.pdf>
- Az R kódok olvasása kis általános tapasztalat után automatikusan, erőfeszítés nélkül menni fog. A Python nincs ennyire a spektrum magától értetődő végén, ezért ahhoz olvasd el a [**BMECPP**] könyv - 20 oldalas gyorstalpaló részét.

1.3. Milyen filmeket nézzek meg?

- 21 - Las Vegas ostroma, <https://www.imdb.com/title/tt0478087/>, benne a **Monty Hall probléma** bemutatása.
- Kódjátzsma, <https://www.imdb.com/title/tt2084970>, benne a **kódtörő feladat** élménye.

- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.
- , , benne a bemutatása.

DRAFT

II. rész

Tematikus feladatok

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a <https://www.twitch.tv/nbatfai> csatorna, melynek permanens archívuma a <https://www.youtube.com/c/nbatfai> csatornán található.

DRAFT

2. fejezet

Helló, Turing!

2.1. Végtelen ciklus

A végtelen ciklus egy olyan ciklus mely nem áll le mindaddig míg valamilyen külső behatás nem éri. Végtelen ciklus felléphet valamilyen hiba esetén, de sokszor használjuk szándékosan azokat például egy programablak nyitvatartásához. A mi feladatunk az volt, hogy írjunk egy végtelen ciklust amely egy szál 100%-on pörget, egyet amely nulla százalékot használ illetve egy olyat amely minden szál 100%-on használja.

Egy szál 100 százalékon:

Végtelen ciklust számtalan módon létrehozhatunk például `while(1)` vagy `for(;;)`. Mi az utóbbit fogjuk használni mivel abból egy másik programozó számára is egyértelmű, hogy az általuk létrehozott végtelen ciklus nem egy hiba vagy véletlen eredménye

```
int main ()
{
    for (;;)
    return 0;
}
```

Egy szál 0 százalékon:

```
#include <unistd.h> //Az unistd.h a sleephez szükséges
int main ()
{
    for (;;)
    sleep(1); //A sleep parancs felel a program altatásáért
    return 0;
}
```

Minden szál 100 százalékon:

```
#include <stdlib.h>

int main()
```



```
{  
    #pragma omp parallel    //Ez osztja ki a programot az összes szálra ↔  
    .Fordításkor gcc loopminden100.c -o fájlnev -fopenmp  
    for (;;);  
    return 0;  
}
```

2.2. Lefagyott, nem fagyott, akkor most mi van?

A feladatunk az volt, hogy akkora haxorok legyünk, hogy megírjuk azt programot ami ellenőríz más programokat, hogy futásuk során előfordulhat-e végtelen ciklus amely során az adott program lefagy. Ez természetesen nem lehetséges de tegyük fel, hogy lehetséges és nézük végig az alábbi kódokat. Mint láthatjuk irtunk egy lefagy függvényt ami a megadot programban végtelen ciklust keres, ha megtalálja akkor kiírja, hogy a program lefagy. Eddig nincs baj de ha a kapot program futás során nem lép végtelen ciklusba akkor a mi programunk maga fog végtelen ciklusban ragadni és ennek következtében lefagyni. Ezen ok miatt nem tudunk függvényt írni a végtelen ciklus szűrésére, legalábbis jelenleg.

Program T100

```
{  
  
    boolean Lefagy(Program P)  
    {  
        if(P-ben van végtelen ciklus)  
            return true;  
        else  
            return false;  
    }  
  
    main(Input Q)  
    {  
        Lefagy(Q)  
    }  
}
```

A program futtatása, például akár az előző v. c ilyen pszeudókódjára:

```
T100(t.c.pseudo)  
true
```

akár önmagára

```
T100(T100)  
false
```

ezt a kimenetet adja.

A T100-as programot felhasználva készítsük most el az alábbi T1000-set, amelyben a Lefagy-ra építő Lefagy2 már nem tartalmaz feltételezett, csak konkrét kódot:

```
Program T1000
{

    boolean Lefagy(Program P)
    {
        if(P-ben van végtelen ciklus)
            return true;
        else
            return false;
    }

    boolean Lefagy2(Program P)
    {
        if(Lefagy(P))
            return true;
        else
            for(;;);
    }

    main(Input Q)
    {
        Lefagy2(Q)
    }

}
```

2.3. Változók értékének felcserélése

A feladatunk az volt, hogy cseréljünk fel két változót segédváltozó és logikai utasítások nélkül. Mint alább látható ezt egy egyszerű matematikai módszere megoldható.

```
#include <stdio.h>           //ez a printf és a scanf-hez szükséges

int main()
{
    int a = 0;
    int b = 0;
    printf("Adja meg az a szamot: ");
    scanf("%d" , &a );
    printf("Adja meg a b szamot: ");
    scanf("%d" , &b);
    b = b-a;
    a = a+b;
    b = a-b;
    printf("a=%d%s", a, "\n");
```

```
printf("b=%d%s",b,"\\n");  
  
}
```

2.4. Labdapattogás

A feladatunk az volt, hogy standard outputon, labdához hasonlóan, patogtasunk egy karaktert. A könnyebb érthetőség érdekében a magyarázat közvetlenül a kód mellett lesz kommentek formájában.

Labdapattogás if-el

```
#include <stdio.h> //printf-et tartalmazza  
#include <curses.h> //curses.h szükséges a getmaxyx-hez, a WINDOW *-hoz, az ↵  
    initscr-hez, mvprintw-hez és a refresh-hez  
#include <unistd.h> //Ez az usleep-hez szükséges  
  
int  
main ( void )  
{  
    WINDOW *ablak; //létrehozza az ablakot  
    ablak = initscr (); //ez határoza meg a ablak méretét majd át lesz adva ↵  
        a getmaxyx-nek  
  
    int x = 0;  
    int y = 0;  
  
    int xnov = 1;  
    int ynov = 1;  
  
    int mx; //Az ablak magassága  
    int my; //Az ablak szélessége  
  
    for ( ;; ) {  
  
        getmaxyx ( ablak, my , mx ); //az ablak méreteit atadja az my-nak ↵  
            és az mx-nek  
  
        mvprintw ( y, x, "o" ); // kiírja a labdát  
  
        refresh (); //tényleges kimenetet ad, meg kell hívni hogy ↵  
            kimenetet kapjunk  
        usleep ( 50000 ); // a labda sebességét határoza meg a program ↵  
            altatásával (az esetunkben 50000 microsecundum)  
        clear();  
  
        x = x + xnov; //a labda vízszintes koordinátája  
        y = y + ynov; //a labda függőleges koordinátája
```

```
    if ( x>=mx-1 ) { // elerte-e a jobb oldalt?
        xnov = xnov * -1;
    }
    if ( x<=0 ) { // elerte-e a bal oldalt?
        xnov = xnov * -1;
    }
    if ( y<=0 ) { // elerte-e a tetejet?
        ynov = ynov * -1;
    }
    if ( y>=my-1 ) { // elerte-e a aljat?
        ynov = ynov * -1;
    }
}
}
```

Labdapatogás if nélkül

```
#include <stdio.h> //printf-et tartalmaz
#include <stdlib.h> //Ez tartalmazza az abs függvényt
#include <unistd.h> //Ez az usleep-hez szükséges

//Az ablak méretnek megadása
#define SZEL 78 //forditaskor SZEL 78-al lesz egyenlő
#define MAG 22 //forditaskor MAG 22-vel lesz egyenlő

int putX(int x,int y) //putX függvény
{
    int i;

    for(i=0;i<x;i++) // a függőleges koordinátát határozza meg
        printf("\n");

    for(i=0;i<y;i++) // a vízszintes koordinátát határozza meg
        printf(" ");

    printf("o\n"); // a Labda

    return 0;
}

int main()
{
    int x=0,y=0;

    while(1)
    {
        system("clear"); // Ez törli az előző labdát az új kiírása előtt
        putX(abs(MAG-(x++%(MAG*2))),abs(SZEL-(y++%(SZEL*2)))); // ez határoza ←
        // meg a labda pozícióját amihez a putX függvényt hívja meg
    }
}
```

```
    usleep(50000); // a labda sebességét határozza meg a program altatásával
}

return 0;
}
```

2.5. Szóhossz és a Linus Torvalds féle BogoMIPS

Olyan programot kellett írunk amely megadja hogy hány biten tárolunk egy adott integer számot. Ezt a bitek shiftelésével oldottuk meg egy while ciklusban ami addig fut míg el nem éri a nullát. A ciklus minden egyes periódusában növeljük az n -t ami a végén a bitek számát fogja megadni. Ennek megvalósítását lentebb láthatjuk.

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a=1;
    int n=1;
    while((a<=1))
    {
        n+=1;
    }
    printf("Megoldas:%d%s", n, "\n");
}
```

2.6. Helló, Google!

A feladatunk az volt, hogy újraalkosuk azt a page rank algoritmust amire a google épült. Az algoritmus feladata az, hogy meghatározza az oldalak presztízsét és az alapján rangsorolja azokat. Egy megadott oldal presztízsét úgy határozza meg, hogy összeszámolja azt, hogy más oldalokról hány link mutat a mi általunk megadott oldalra. De az oldal pontszámába az is beleszámít, hogy a mi oldalunkra mutató weboldalakra hány link mutat. Miután a programunk végzet az összes megadott oldalal a kapott presztízs pontokat rangsorolja majd kiírja a standard outputra.

PageRank:

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>
#include <stdlib.h>

void kiir (double tomb[], int db) //A kiir függvény felel a kiíratásért. Az ↵
    int db adja meg, hogy hányszor fut le a függvényben lévő ciklus.
{
    int i;
```

```
for (i=0; i<db; i++)
    printf("PageRank [%d]: %lf\n", i, tomb[i]);
}

double tavolsag(double pagerank[],double pagerank_temp[],int db)
{
    double tav = 0.0;
    int i;
    for(i=0;i<db;i++)
        if((pagerank[i] - pagerank_temp[i])<0)
        {
            tav +=(-1*(pagerank[i] - pagerank_temp[i]));
        }
        else
        {
            tav +=(pagerank[i] - pagerank_temp[i]);
        }
    return tav;
}

int main(void)
{
    double L[4][4] = {          // L= a link mátrix
    {0.0, 0.0, 1.0 / 3.0, 0.0},
    {1.0, 1.0 / 2.0, 1.0 / 3.0, 1.0},
    {0.0, 1.0 / 2.0, 0.0, 0.0},
    {0.0, 0.0, 1.0 / 3.0, 0.0}
    };

    double PR[4] = {0.0, 0.0, 0.0, 0.0}; //Ebben lesz benne a végeredmény
    double PRv[4] = {1.0 / 4.0, 1.0 / 4.0, 1.0 / 4.0, 1.0 / 4.0}; // Az ←
        oldatok presztízis

    long int i,j;
    i=0; j=0;

    for (;;)
    {
        for(i=0;i<4;i++)
            PR[i] = PRv[i]; //Átadja PRv-t a PR-nek
        for (i=0;i<4;i++)
        {
            double temp=0;
            for (j=0;j<4;j++)
                temp+=L[i][j]*PR[j]; //Az L mátrixot összeszoroza a PR vektorral.
            PRv[i]=temp;
        }

        if ( tavolsag(PR,PRv, 4) < 0.00001) //A tavlság függvényt meghívva ←
            határoza meg, hogy mikor áll le a ciklus.
    }
}
```

```
    break;
}
kiir (PR,4); //Meghívjuk a kiir függvényt a kiíratáshoz
return 0;
}
```

2.7. 100 éves a Brun tétel

A feladatunk a Brun-tétel demonstrálása volt. A Brun tétel a prímszámokkal kapcsolatos és nélkülözhetetlen tudni, hogy mik is azok a prím számok és hogy melyeket nevezünk ikerprimeknek. Prímszámoknak nevezzük azokat a számokat amelyeknek pontosan két osztályuk van, az egy és önmaga. Minden szám felírható prímszámok szorzataira és Euklidész Elemek című munkája óta azt is tudjuk, hogy végtelen prímszám létezik. Ami viszont még nincs bebizonyítva, hogy az ikerprímek - azok a prím számpárok amelyek különbsége pontosan kettő - száma is végtelen-e. Ezekhez az ikerprimekhez kapcsolódik a Brun-tétel ami azt mondja ki, hogy az ikerprimek reciprokösszege egy Brun-konstans névvel ellátott értékhez konvergál. Ennek demonstrálására készült az alábbi R kód.

```
library(matlab)

stp <- function(x) {

  primes = primes(x)
  diff = primes[2:length(primes)] - primes[1:length(primes)-1]
  idx = which(diff==2)
  t1primes = primes[idx]
  t2primes = primes[idx]+2
  rt1plust2 = 1/t1primes+1/t2primes
  return(sum(rt1plust2))
}

x=seq(13, 1000000, by=10000)
y=sapply(x, FUN = stp)
plot(x,y,type="b")
```

2.8. A Monty Hall probléma

A Monty Hall-probléma egy valószínűségi paradoxon. Ez a paradoxon egy amerikai vetélkedőn alapul, ami-ben a játékosnak három ajtó közül kellett választania. Két ajtó mögött egy-egy kecske volt a harmadik mögött pedig egy autó. A játékosnak rá kellett mutatnia az egyik ajtóra. Ezután a műsorvezető a másik két ajtó közül kinyitotta az egyiket ami mögött a kecske volt (a műsorvezető tudja, hogy melyik ajtó mögött mi található) és megkérdezte a játékos, hogy akar-e változtatni a döntésén. A Monty Hall-probléma ezen kérdésből jött létre, hogy érdemes-e a játékosnak változtatni vagy sem, illetve számít-e. Egyszerű valószínűség-számítással megmutattható, hogy igen, számít mivel elsőnek 3 ajtó közül választhatunk így annak az esélye,

hogy az autót választjuk $1/3$, annak pedig, hogy kecskét $2/3$. Miután a műsorvezető kinyitotta az egyik ajtót annak a valószínűsége, hogy az általunk választott ajtó mögött van a kocsi továbbra is $1/3$. Ezen a ponton viszont a másik két ajtó közül az egyik kinyílt ezért a másik csukott ajtó mögött $2/3$ valószínűséggel a kocsi van. Ez azonban annyira ellentmond a józan észnek, hogy a problémát paradoxonnak tekintjük és ennek a szemléltetésére készült az alábbi kód R-ben

```
kiserletek_szama=10000000
kiserlet = sample(1:3, kiserletek_szama, replace=T)
jatekos = sample(1:3, kiserletek_szama, replace=T)
musorvezeto=vector(length = kiserletek_szama)

for (i in 1:kiserletek_szama) {

  if(kiserlet[i]==jatekos[i]){

    mibol=setdiff(c(1,2,3), kiserlet[i])

  }else{

    mibol=setdiff(c(1,2,3), c(kiserlet[i], jatekos[i]))

  }

  musorvezeto[i] = mibol[sample(1:length(mibol),1)]

}

nemvaltoztatesnyer= which(kiserlet==jatekos)
valtoztat=vector(length = kiserletek_szama)

for (i in 1:kiserletek_szama) {

  holvalt = setdiff(c(1,2,3), c(musorvezeto[i], jatekos[i]))
  valtoztat[i] = holvalt[sample(1:length(holvalt),1)]

}

valtoztatesnyer = which(kiserlet==valtoztat)

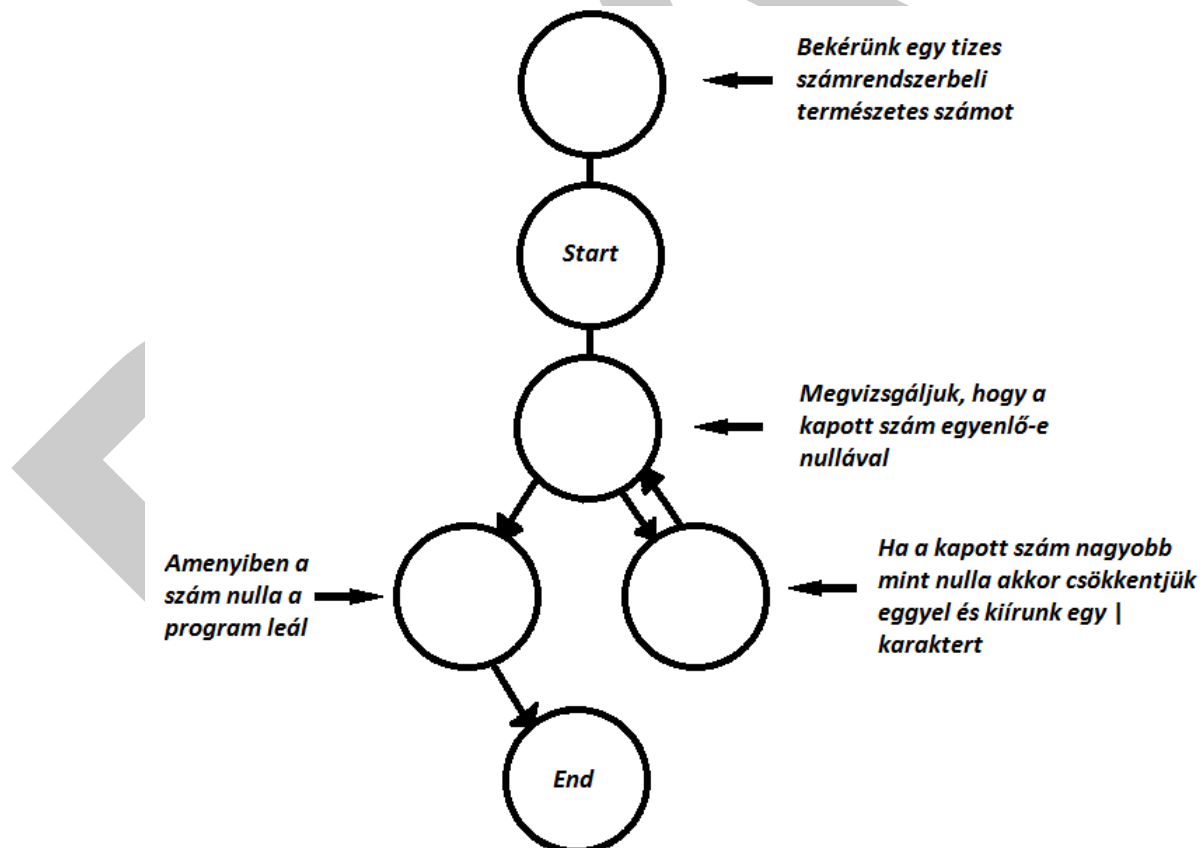
sprintf("Kiserletek szama: %i", kiserletek_szama)
length(nemvaltoztatesnyer)
length(valtoztatesnyer)
length(nemvaltoztatesnyer)/length(valtoztatesnyer)
length(nemvaltoztatesnyer)+length(valtoztatesnyer)
```


3. fejezet

Helló, Chomsky!

3.1. Decimálisból unárisba átváltó Turing gép

Az unáris számrendszer a legegyszerűbb számrendszer. Csak természetes számokat lehet velük ábrázolni. Ha például az 5 számot akarjuk unárisban ábrázolni akkor először is be kell vezetnünk egy szimbólumot amivel az 1 számot fogja jelenteni. Nekünk most ez a | karakter lesz. Szóval az 5 unáris számrendszerbe így fog kinézni: |||||. A mi feladatunk az, hogy írjunk egy olyan turing gépet ami egy decimális számot unárisá alakít. Ennek a programnak az állapotmenet gráfja lejjebb látható.

3.2. Az $a^n b^n c^n$ nyelv nem környezetfüggetlen

Ebben a feladatban két környezetfüggő generatív grammatikát kellett bemutatnunk ami az $a^n b^n c^n$ nyelvet generálja. A generatív nyelvtan elméletét Noam Chomsky amerikai nyelvész alkotta meg. Chomsky a generatív nyelveket négy csoportra osztotta, amiből mi a környezetfüggő nyelvtanokkal fogunk foglalkozni. A környezetfüggetlen nyelvtanokkal ellentétben itt a képzési szabályok mindkét oldalán állhatnak terminális szimbólumok. A szabályokat a \rightarrow jellel lehet megadni de ez a lentebbi megoldásunkból is látható.

```
S, X, Y "változók"
a, b, c "konstansok"
S  $\rightarrow$  abc, S  $\rightarrow$  aXbc, Xb  $\rightarrow$  bX, Xc  $\rightarrow$  Ybcc, bY  $\rightarrow$  Yb, aY  $\rightarrow$  aaX, aY  $\rightarrow$  aa
S-ből indulunk ki
```

```
-----
S (S  $\rightarrow$  aXbc)
aXbc (Xb  $\rightarrow$  bX)
abXc (Xc  $\rightarrow$  Ybcc)
abYbcc (bY  $\rightarrow$  Yb)
aYbbcc (aY  $\rightarrow$  aa)
aabbcc
```

```
-----
S (S  $\rightarrow$  aXbc)
aXbc (Xb  $\rightarrow$  bX)
abXc (Xc  $\rightarrow$  Ybcc)
abYbcc (bY  $\rightarrow$  Yb)
aYbbcc (aY  $\rightarrow$  aaX)
aaXbbcc (Xb  $\rightarrow$  bX)
aabXbcc (Xb  $\rightarrow$  bX)
aabbXcc (Xc  $\rightarrow$  Ybcc)
aabbYbcc (bY  $\rightarrow$  Yb)
aabYbbcc (bY  $\rightarrow$  Yb)
aaYbbbcc (aY  $\rightarrow$  aa)
aaabbcc
```

```
A, B, C "változók"
a, b, c "konstansok"
A  $\rightarrow$  aAB, A  $\rightarrow$  aC, CB  $\rightarrow$  bCc, cB  $\rightarrow$  Bc, C  $\rightarrow$  bc
S-ből indulunk ki
```

```
-----
A (A  $\rightarrow$  aAB)
aAB (A  $\rightarrow$  aC)
aaCB (CB  $\rightarrow$  bCc)
aabCc (C  $\rightarrow$  bc)
aabbcc
```

```
-----
A (A  $\rightarrow$  aAB)
aAB (A  $\rightarrow$  aAB)
aaABB (A  $\rightarrow$  aAB)
aaaABBB (A  $\rightarrow$  aC)
aaaaBBBB (CB  $\rightarrow$  bCc)
aaaabCcBB (cB  $\rightarrow$  Bc)
```

```
aaaabCBcB (cB -> Bc)
aaaabCBBc (CB -> bCc)
aaaabbCcBc (cB -> Bc)
aaaabbCBcc (CB -> bCc)
aaaabbbCccc (C -> bc)
aaaabbbbcccc
```

3.3. Hivatkozási nyelv

A C egy általános célú programozási nyelv és mint minden nyelv a C is változik, bővül bizonyos dolgokkal. Így ennek következtében előfordulhat az, hogy egy régebbi szabvánnyal nem fog lefordulni a programunk. Erre példa az alábbi for ciklus amit ha c89 szabvánnyal próbálunk lefordítani (ezt a -std=c89 kapcsolóval tudjuk megtenni) akkor egy hibaüzeneten belül a fordító közli velünk, hogy mely szabványokkal tudjuk lefordítani a programunkat.

```
//gcc fordule.c -o teszt -std=c89 -el nem fordul le
//gcc fordule.c -o teszt le fog fordulni
int main()
{
    for(int i; i>0; ++i)
    {}
}
```

3.4. Saját lexikális elemző

A feladat az volt, hogy írjunk egy olyan lexikális elemzőt ami felismeri a bemeneten megjelenő valós számokat és megszámlálja azokat majd kiírja, hogy pontosan hány darab számot tartalmazot a szöveg. A feladat érdekesege az volt, hogy a lexer lexikális elemzőjét használjuk. Ezzel is szokva, hogy munkánk során gyakran fogjuk más programjait használni, azaz "óriások válán állni". A kód maga azt csinálja, hogy bekér egy szöveget, majd ha ütünk egy enter-t akkor láthatjuk, hogy a szövegben lévő számokat kiírja először stringként majd float formátumban. Amikor ki akarunk lépni a programból, ez ctrl+D lenyomásával tehetjük meg, akkor ki fogja írni, hogy a szövegben pontosan hány valós számot találtunk.

```
%{ /*
Forditas:
$ lex -o realnumber.c realnumber.l

Futtatas:
$ gcc realnumber.c -o realnumber -lfl
(kilépés az input vége, azaz Ctrl+D)
*/
#include <stdio.h>
int realnumbers = 0;
%}
digit    [0-9]
```

```
%%
{digit}*({digit}+)?    {++realnumbers;
    printf("[realnum=%s %f]", yytext, atof(yytext));}
%%
int
main ()
{
    yylex ();
    printf("The number of real numbers is %d\n", realnumbers);
    return 0;
}
```

3.5. l33t.l

A leet egy olyan írásmód amely szavakban egyes betűket átír más karakterekre (pl.haxor - h4x0r).Amellet, hogy az így leírt szavak sokkal rajosabbak, még hasznuk is van mivel általában az online világban egyre gyakran megjelenő AI szűrők nincsenek felkészítve az e módon leírt szavakra.A program hossza ellenére egyáltalán nem bonyolult.Elsőnek szokásosan includeoljuk az includeolnivalokat majd definiáljuk a L337SIZE-ot.Ezután bevezetünk egy c változót egy leet nevű négy elemű tömböt és megadjuk l337d1c7 tömböt amely megadja hogy mely karaktereket mire cserélhetünk ki.A program végső része pedig egy for ciklus ami végig megy a kapott szón és if-ek segítségével eldönti, hogy mit mire cseréljen.

```
/*
Fordítás:
$ lex -o l337d1c7.c l337d1c7.l

Futtatás:
$ gcc l337d1c7.c -o l337d1c7 -lfl
(kilépés az input vége, azaz Ctrl+D)
*/
%{
    #include <stdio.h>
    #include <stdlib.h>
    #include <time.h>
    #include <ctype.h>

    #define L337SIZE (sizeof l337d1c7 / sizeof (struct cipher))

    struct cipher {
        char c;
        char *leet[4];
    } l337d1c7 [] = {

        {'a', {"4", "4", "@", "/-\\"}},
        {'b', {"b", "8", "|3", "|"}},
        {'c', {"c", "(", "<", "{"}},
        {'d', {"d", "|)", "|", "|"}},
        {'e', {"3", "3", "3", "3"}},
```

```

{'f', {"f", "|=", "ph", "|#"}},
{'g', {"g", "6", "[", "+"}},
{'h', {"h", "4", "|-", "-"}},
{'i', {"1", "1", "|", "!"}},
{'j', {"j", "7", "_", "/"}},
{'k', {"k", "<", "1<", "{"}},
{'l', {"l", "1", "|", "_"}},
{'m', {"m", "44", "(V", "\\|"}},
{'n', {"n", "\\|", "/\\", "/V"}},
{'o', {"0", "0", "()", "[]"}},
{'p', {"p", "o", "D", "o"}},
{'q', {"q", "9", "O_", "(,)"}}},
{'r', {"r", "12", "12", "|2"}},
{'s', {"s", "5", "$", "$"}},
{'t', {"t", "7", "7", "'|"}},
{'u', {"u", "|_", "(_", "[_]}},
{'v', {"v", "\\|", "\\|", "\\|"}},
{'w', {"w", "VV", "\\|\\|", "(/\\|"}},
{'x', {"x", "%", ")(", ")("}},
{'y', {"y", "", "", ""}},
{'z', {"z", "2", "7_", ">_"}},

{'0', {"D", "0", "D", "0"}},
{'1', {"I", "I", "L", "L"}},
{'2', {"Z", "Z", "Z", "e"}},
{'3', {"E", "E", "E", "E"}},
{'4', {"h", "h", "A", "A"}},
{'5', {"S", "S", "S", "S"}},
{'6', {"b", "b", "G", "G"}},
{'7', {"T", "T", "j", "j"}},
{'8', {"X", "X", "X", "X"}},
{'9', {"g", "g", "j", "j"}}

// https://simple.wikipedia.org/wiki/Leet
};

%}
%%
. {

    int found = 0;
    for(int i=0; i<L337SIZE; ++i)
    {

        if(l337d1c7[i].c == tolower(*yytext))
        {

            int r = 1+(int) (100.0*rand()/(RAND_MAX+1.0));

            if(r<91)

```

```
        printf("%s", l337d1c7[i].leet[0]);
    else if(r<95)
        printf("%s", l337d1c7[i].leet[1]);
    else if(r<98)
        printf("%s", l337d1c7[i].leet[2]);
    else
        printf("%s", l337d1c7[i].leet[3]);

    found = 1;
    break;
}

}

if(!found)
    printf("%c", *yytext);

}

%%
int
main()
{
    srand(time(NULL)+getpid());
    yylex();
    return 0;
}
```

3.6. A források olvasása

Hogyan olvasod, hogyan értelmezed természetes nyelven az alábbi kódcsipeteket? Például

```
if(signal(SIGINT, jelkezeslo)==SIG_IGN)
    signal(SIGINT, SIG_IGN);
```

Ha a SIGINT jel kezelése figyelmen kívül volt hagyva, akkor ezen túl is legyen figyelmen kívül hagyva, ha nem volt figyelmen kívül hagyva, akkor a jelkezeslo függvény kezelje. (Miután a **man 7 signal** lapon megismertem a SIGINT jelet, a **man 2 signal** lapon pedig a használt rendszerhívást.)

Bugok

Vigyázz, sok csipet kerülendő, mert bugokat visz a kódba! Melyek ezek és miért? Ha nem meggyránzésre, elkapja valamelyiket esetleg a splint vagy a frama?

i.

```
if(signal(SIGINT, SIG_IGN)!=SIG_IGN)
    signal(SIGINT, jelkezeslo);
```

A legelső kóddal ellentétben a SIGINT jel kezelése nem let figyelmen kívül hagyva. Ezt leszámítva a két kód megegyezik de ez az apró különbség is elegendő ahhoz, hogy a két kód egymás ellentetjei legyenek.

ii.

```
for(i=0; i<5; ++i)
```

Ez egy for ciklus ami nullától indul és egyesével léptetve 5-ig tart. A ++i miatt az i az előtt fog eggyel nőni, hogy bármilyen művelet végrehajthódna.

iii.

```
for(i=0; i<5; i++)
```

Ez egy for ciklus ami nullától indul és egyesével léptetve 5-ig tart. A i++ miatt az i az után fog eggyel nőni, hogy bármilyen művelet végrehajthódna.

iv.

```
for(i=0; i<5; tomb[i] = i++)
```

Itt szintén egy for ciklust láthatunk ami egy tömbben akarjuk 0-tól 4-ig tárolni a számokat. De ez a megvalósítás ilyen formán kerülendő mivel a tomb[i] = i++ első alkalommal nem kerül végrehajtásra a tömb 0 indexű eleme valamilyen memória szemét lesz.

v.

```
for(i=0; i<n && (*d++ = *s++); ++i)
```

Ez egy feltételes for ciklus ahol i kisebb mint n és *d++ megegyezik *s++ -al. Viszont ez a feltétel rosszul van megírva mivel a (*d++=*s++) nem egy logikai értéket fog visszaadni így az and logikai művelet nem lesz értelmezhető.

vi.

```
printf("%d %d", f(a, ++a), f(++a, a));
```

A printf az f() függvény értékét adja vissza amelynek paraméterei sorrendje nincs megadva.

vii.

```
printf("%d %d", f(a), a);
```

Két számot íratunk ki az egyik f() által visszatérő érték és az a értéke.

viii.

```
printf("%d %d", f(&a), a);
```

A printf, két számot, az a változót és f() függvény által, a memóriacíméből meghatározott értéket írja ki.

3.7. Logikus

Hogyan olvasod természetes nyelven az alábbi Ar nyelvű formulákat?

\text = szöveg kiírása

\forall = univerzális kvantor

\exists = egzisztenciális kvantor

\supset = implikáció

$\backslash wedge$ = konjunkció

$\backslash neg$ = negáció

$\backslash vee$ = diszjunkció

```
$(\backslash forall x \backslash exists y ((x < y) \backslash wedge (y \text{prím})))$
```

Végtelen sok prímszám létezik

```
$(\backslash forall x \backslash exists y ((x < y) \backslash wedge (y \text{prím})) \backslash wedge (S y \text{prím})) \leftrightarrow )$
```

Végtelen sok ikerprím létezik

```
$(\backslash exists y \backslash forall x (x \text{prím}) \backslash supset (x < y))$
```

Véges sok prímszám létezik

```
$(\backslash exists y \backslash forall x (y < x) \backslash supset \backslash neg (x \text{prím}))$
```

Véges sok prímszám létezik

3.8. Deklaráció

Vezesd be egy programba (forduljon le) a következőket:

- ```
int a; // integer típusú változó bevezetése
```
- ```
int *b = &a;     // egy pointer ami a memóriacímére mutat
```
- ```
int &r = a; // referencia változó ami megkapja az a értékét
```
- ```
int c[5];        // 5 elemű tömb ami integer értékeket tárol
```
- ```
int (&tr)[5] = c; // egészek töbjének referenciája
```
- ```
int *d[5];       // egésze mutató mutatók tömbje
```
- ```
int *h (); // egésze mutató mutatót visszaadó függvény
```
- ```
int *(*l) ();    // egésze mutató mutatót visszaadó függvényre mutató mutató
```


- ```
int (*v (int c)) (int a, int b) // egészét visszaadó és két ↔
 egészét kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészét kapó ↔
 függvény
```
- ```
int ((*z) (int)) (int, int);           //függvénymutató egy egészét visszaadó ↔  
    és két egészét kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészét kapó ↔  
    függvényre
```

DRAFT

4. fejezet

Helló, Caesar!

4.1. Double ** háromszögmátrix

Ebben a feladatban háromszögmátrixokkal fogunk foglalkozni ezért fontos letisztázni, hogy mi is az a mátrix és mikor beszélünk háromszögmátrixról. A mátrixok m darab sorral és n darab oszloppal rendelkező táblázatok. Ha egy mátrix négyzetes, azaz a sorok és oszlopok száma megegyezik és főátlója alatt vagy felett csupa 0 elem található, akkor alsó vagy felső háromszög mátrixról beszélünk. Az alsó háromszögmátrix elemeit sorfolytonosan bejárva el tudjuk helyezni egy tömbben vagy vektorban. A `malloc` függvénnyel képesek vagyunk lefoglalni a dinamikus területen egy, addott méretű területet, amit paraméterként kapunk meg. Végül a lefoglalt területet a `free` függvény felszabadítjuk.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int
main ()
{
    int nr = 5;
    double **tm;

    printf("%p\n", &tm);

    if ((tm = (double **) malloc (nr * sizeof (double *))) == NULL)
    {
        return -1;
    }

    printf("%p\n", tm);

    for (int i = 0; i < nr; ++i)
    {
        if ((tm[i] = (double *) malloc ((i + 1) * sizeof (double))) == NULL) ↵
        {
            return -1;
        }
    }
}
```

```
}

printf("%p\n", tm[0]);

for (int i = 0; i < nr; ++i)
    for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
        tm[i][j] = i * (i + 1) / 2 + j;

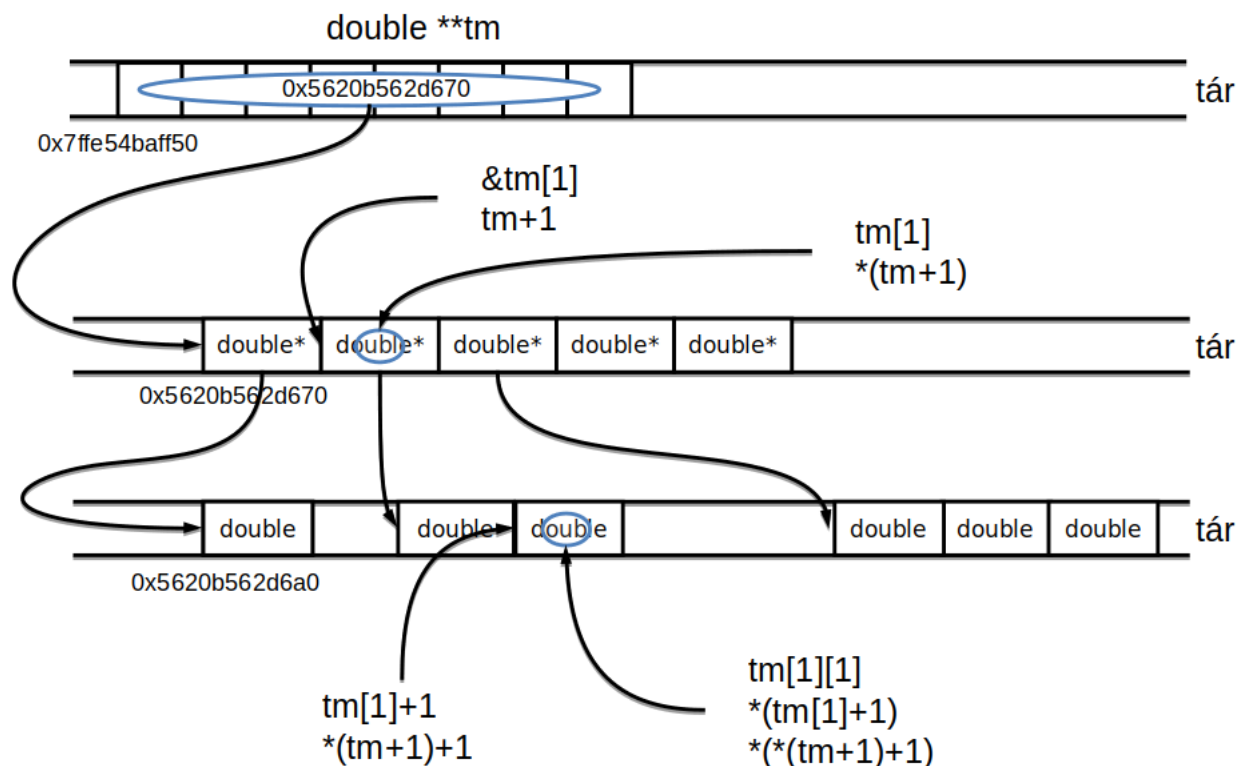
for (int i = 0; i < nr; ++i)
{
    for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
        printf ("%f, ", tm[i][j]);
    printf ("\n");
}

for (int i = 0; i < nr; ++i)
{
    for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
        printf ("%f, ", tm[i][j]);
    printf ("\n");
}

for (int i = 0; i < nr; ++i)
    free (tm[i]);

free (tm);

return 0;
}
```


4.2. C EXOR titkosító

A feladatunk az volt, hogy készítsünk egy EXOR-os titkosítót C-ben. A program maga egy fájlból kapott szöveget fog titkosítani amit aztán kiír egy cél fájlba. A kódot fordítás után (`gcc titkosito.c -o titkosito`) úgy lehet futatni Linux terminálban, hogy a következő sort begépeljük:

```
./titkosito kód < titkositandó.szöveg > titkositot.szöveg
```

A futáshoz szükséges parancssorban észrevehetjük, hogy szükségünk lesz egy bemeneti fájlra ami tartalmazza a titkosítani kívánt szöveget, egy kimeneti fájlra ahova majd a titkosított szöveg fog kerülni illetve egy kódra ami alapján titkosítani fogunk. Az általunk megadott kóddal úgy fog titkosítani, hogy a kód biteit kizáró vaggal (EXOR-al) összeküti. Az így létrejött szöveget pedig kiírja a megadott output fájlunkba.

A kódban láthatjuk, hogy a szokásos include-ok után láthatunk két definet az egyik a maximális kulcsméretet a másik a buffer méretét rögzíti. A main függvényben láthatunk pár változó deklarálást illetve egy while ciklust. Utóbbinak a feladata, hogy a kapott szöveg bájtjait a kulccsal elshiftelje. Az így kapott szöveget végül kiírjuk egy fájlba.

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <string.h>

#define MAX_KULCS 100
#define BUFFER_MERET 256

int
```

```
main (int argc, char **argv)
{

    char kulcs[MAX_KULCS];
    char buffer[BUFFER_MERET];

    int kulcs_index = 0;
    int olvasott_bajtok = 0;

    int kulcs_meret = strlen (argv[1]);
    strncpy (kulcs, argv[1], MAX_KULCS);

    while ((olvasott_bajtok = read (0, (void *) buffer, BUFFER_MERET)))
    {

        for (int i = 0; i < olvasott_bajtok; ++i)
        {

            buffer[i] = buffer[i] ^ kulcs[kulcs_index];
            kulcs_index = (kulcs_index + 1) % kulcs_meret;

        }

        write (1, buffer, olvasott_bajtok);

    }

}
```

4.3. Java EXOR titkosító

Az előző feladatban megírt C kizároló vagyos titkosítónkat át fogjuk írni java-ba. A program működési elve ugyan az, azt leszámítva, hogy itt a bemeneti fájl helyett a standard inputon keresztül vesszük be a titkosítandó szöveget.

A kód áttekintése után láthatjuk, hogy itt is egy kulccsal fogjuk bájtonként elshiftelni a szöveget és így fog létrejönni a titkosított szövegünk. Ez úgy fogjuk megtenni, hogy indítunk egy while ciklust ami addig fog tartani ameddig az éppen bejövő szövegen végig nem ment bájtonként.

```
public class ExorTitkosító {

    public ExorTitkosító(String kulcsSzöveg,
        java.io.InputStream bejövőCsatorna,
        java.io.OutputStream kimenőCsatorna)
        throws java.io.IOException {

        byte [] kulcs = kulcsSzöveg.getBytes();
        byte [] buffer = new byte[256];
        int kulcsIndex = 0;
```

```
int olvasottBajtok = 0;

while((olvasottBajtok =
    bejövőCsatorna.read(buffer)) != -1) {

    for(int i=0; i<olvasottBajtok; ++i) {

        buffer[i] = (byte)(buffer[i] ^ kulcs[kulcsIndex]);
        kulcsIndex = (kulcsIndex+1) % kulcs.length;

    }

    kimenőCsatorna.write(buffer, 0, olvasottBajtok);

}

public static void main(String[] args) {

    try {

        new ExorTitkosító(args[0], System.in, System.out);

    } catch(java.io.IOException e) {

        e.printStackTrace();

    }

}
```

4.4. C EXOR törő

Az előző két feladatban titkosítottunk és most a titkosított fájlunkat fogjuk feltörni. A mi EXOR törőnk egy öt, az angol ábc betűiből álló kódot fogja feltörni illetve dekódolja a szöveget. A program végigmegy a kódolt szövegen és egymásba ágyazot ciklusokkal legyártja az összes lehetséges kulcsot és megpróbálja dekódolni a szöveget. A tiszta lehet függvény magyar nyelvben gyakran előforduló szavakat megkeresi és azok alapján próbálja megtippelni, hogy a szöveg tiszta-e. A program működésének részletesebb elemzése a kódban kommentek formájában található meg.

```
#define MAX_TITKOS 4096
#define OLVASAS_BUFFER 256
#define KULCS_MERET 5
#define _GNU_SOURCE
```

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <string.h>

double
atlagos_szohossz (const char *titkos, int titkos_meret)
{
    int sz = 0;
    for (int i = 0; i < titkos_meret; ++i)
        if (titkos[i] == ' ')
            ++sz;

    return (double) titkos_meret / sz;
}

int
tisztalehet (const char *titkos, int titkos_meret)
{
    // a tiszta szoveg valszeg tartalmazza a gyakori magyar szavakat
    // illetve az átlagos szóhossz vizsgálatával csökkentjük a
    // potenciális töréseket

    double szohossz = atlagos_szohossz (titkos, titkos_meret);

    return szohossz > 6.0 && szohossz < 9.0
        && strcasestr (titkos, "hogy") && strcasestr (titkos, "nem")
        && strcasestr (titkos, "az") && strcasestr (titkos, "ha");
}

void
xor (const char kulcs[], int kulcs_meret, char titkos[], int titkos_meret)
{
    int kulcs_index = 0;

    for (int i = 0; i < titkos_meret; ++i)
    {
        titkos[i] = titkos[i] ^ kulcs[kulcs_index];
        kulcs_index = (kulcs_index + 1) % kulcs_meret;
    }
}

int
xor_tores (const char kulcs[], int kulcs_meret, char titkos[],
            int titkos_meret)
{

```

```
    exor (kulcs, kulcs_meret, titkos, titkos_meret);

    return tiszta_lehet (titkos, titkos_meret);
}

int
main (void)
{
    char kulcs[KULCS_MERET];
    char titkos[MAX_TITKOS];
    char *p = titkos;
    int olvasott_bajtok;
    char kod[28]= {'a','b','c','d','e','f','g','h','i','j','k','l','m','n','o' ←
        ',','p','q','r','s','t','u','v','w','x','y','z'};

    // titkos fajt berantasa
    while ((olvasott_bajtok =
        read (0, (void *) p,
            (p - titkos + OLVASAS_BUFFER <
                MAX_TITKOS) ? OLVASAS_BUFFER : titkos + MAX_TITKOS - p)))
        p += olvasott_bajtok;

    // maradek hely nullazasa a titkos bufferben
    for (int i = 0; i < MAX_TITKOS - (p - titkos); ++i)
        titkos[p - titkos + i] = '\\0';

    // osszes kulcs eloallitasa
    for (int ii = 0; ii <= 28; ++ii)
        for (int ji = 0; ji <= 28; ++ji)
            for (int ki = 0; ki <= 28; ++ki)
                for (int li = 0; li <= 28; ++li)
                    for (int mi = 0; mi <= 28; ++mi)
                    {
                        kulcs[0] = kod[ii];
                        kulcs[1] = kod[ji];
                        kulcs[2] = kod[ki];
                        kulcs[3] = kod[li];
                        kulcs[4] = kod[mi];

                        if (exor_tores (kulcs, KULCS_MERET, titkos, p - titkos))
                        {
                            printf
                                ("Kulcs: [%c%c%c%c%c]\\nTiszta szoveg: [%s]\\n",
                                kod[ii], kod[ji], kod[ki], kod[li], kod[mi], titkos);
                            return 0;
                        }
                    }
}
```



```
        // újra EXOR-ozunk, így nem kell egy második buffer
        exor (kulcs, KULCS_MERET, titkos, p - titkos);
    }

    return 0;
}
```

4.5. Neurális OR, AND és EXOR kapu

Az emberi agyban található neuronok hálózata felel az információk feldolgozásáért. A neuron felelős az elektromos jelek fogadásáért, feldolgozásáért és továbbadásáért. Neurális hálónak nevezzük azt az információfeldolgozó eszközt, amely nagyszámú, hasonló típussal rendelkező adat feldolgozására képes. Illetve tanulási algoritmussal is rendelkezik így képes előhívni a korábban megtanult információkat. Ezt fogjuk tapasztalni a lentebb található R kódban is. A program azt fogja csinálni, hogy az általunk megadott szabályok alapján elkezdje megtanulni az alap logikai műveleteket.

```
library(neuralnet)

a1    <- c(0,1,0,1)
a2    <- c(0,0,1,1)
OR    <- c(0,1,1,1)

or.data <- data.frame(a1, a2, OR)

nn.or <- neuralnet(OR~a1+a2, or.data, hidden=0, linear.output=FALSE, ←
  stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.or)

compute(nn.or, or.data[,1:2])

a1    <- c(0,1,0,1)
a2    <- c(0,0,1,1)
OR    <- c(0,1,1,1)
AND   <- c(0,0,0,1)

orand.data <- data.frame(a1, a2, OR, AND)

nn.orand <- neuralnet(OR+AND~a1+a2, orand.data, hidden=0, linear.output= ←
  FALSE, stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.orand)

compute(nn.orand, orand.data[,1:2])
```

```
a1      <- c(0,1,0,1)
a2      <- c(0,0,1,1)
EXOR    <- c(0,1,1,0)

exor.data <- data.frame(a1, a2, EXOR)

nn.exor <- neuralnet(EXOR~a1+a2, exor.data, hidden=0, linear.output=FALSE, ←
  stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.exor)

compute(nn.exor, exor.data[,1:2])

a1      <- c(0,1,0,1)
a2      <- c(0,0,1,1)
EXOR    <- c(0,1,1,0)

exor.data <- data.frame(a1, a2, EXOR)

nn.exor <- neuralnet(EXOR~a1+a2, exor.data, hidden=c(6, 4, 6), linear. ←
  output=FALSE, stepmax = 1e+07, threshold = 0.000001)

plot(nn.exor)

compute(nn.exor, exor.data[,1:2])
```

4.6. Hiba-visszaterjesztéses perceptron

Ebben a feladatban további is a neurális hálókkal, pontosabban a perceptronokkal fogunk foglalkozni. Ez az algoritmus a számítógépnek megtanítja a bináris osztályozást. A bináris osztályozást legegyszerűbben úgy érthetjük meg ha elképzelünk egy vonalat ami fölött fehér, alatta pedig fekete pontok vannak. Ha perceptronnak megadok egy fehéret és egy feketét onnantól kezdve el fogja tudni dönteni, hogy az adott pont fehér vagy fekete-e. Ezt az osztályozást azért nevezzük bináris osztályozásnak mivel vannak a vonal feletti és a vonal alatti pontok, tehát két választási lehetőségünk van. A mi általunk használt program egy általunk megadott képen fogja végrehajtani a bináris osztályozást.

Megoldás forrása: <https://github.com/nbatfai/nahshon/blob/master/ql.hpp#L64>

5. fejezet

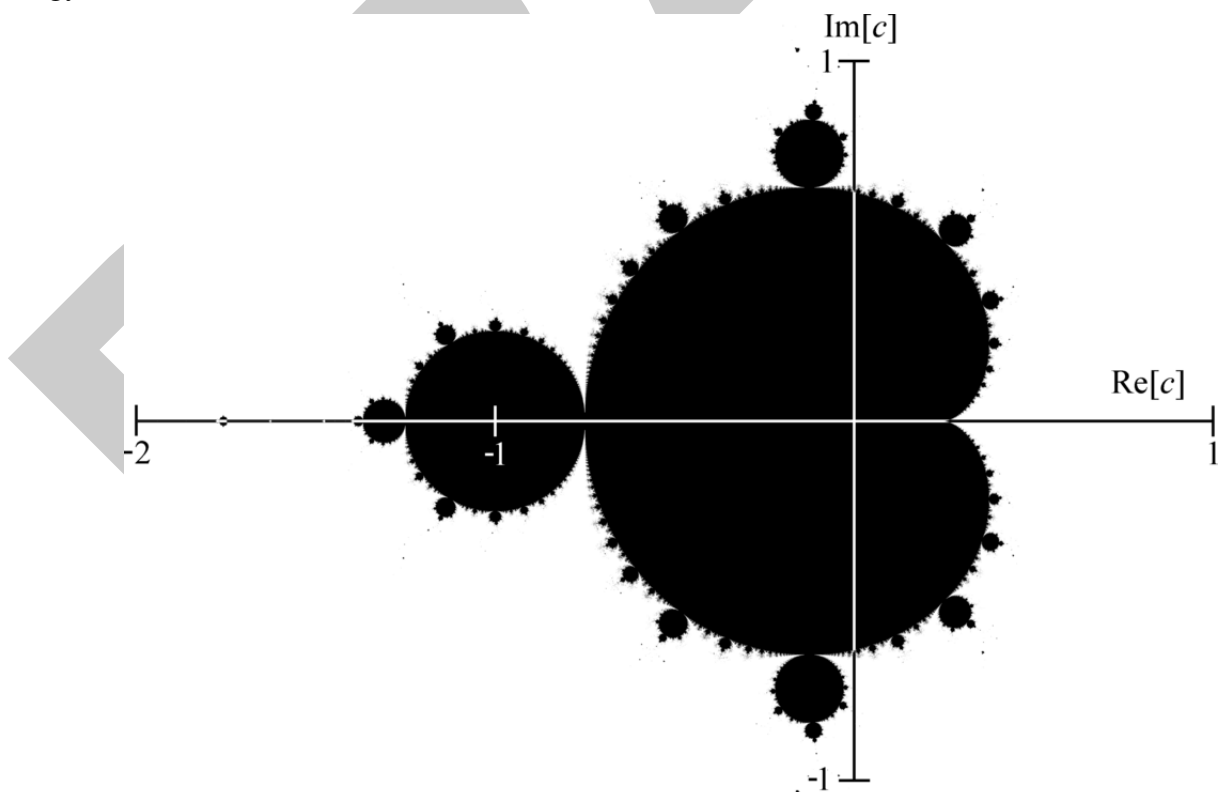
Helló, Mandelbrot!

5.1. A Mandelbrot halmaz

A Mandelbrot halmazt Benoit Mandelbrot fedezte fel komplex számsíkon. A komplex számok azok a számok, amelyek megoldást jelentenek az olyan gyökös kifejezések meghatározásában amikor a gyök alatt negatív szám található. Ezeket a számokat az imaginárius egység segítségével fejezzük ki. Imaginárius egységnek nevezzük azt a komplex számot amelynek négyzete -1 . A Mandelbrot-halmaz azokból a komplex számokból áll melyekre az alábbi rekurzív sorozat:

$$x_{n+1} = (x_n)^2 + c$$

nem tart végtelenbe, azaz abszolút értékében korlátos. A Mandelbrot-halmaz a komplex számsíkon ábrázolva, egy nevezetes fraktálalakzat adódik.

A Mandelbrot-halmazt kirajzoló program:

```
#include <iostream>
#include "png++/png.hpp"
#include <sys/times.h>

#define MERET 600
#define ITER_HAT 32000

void
mandel (int kepadat[MERET][MERET]) {

    // MÉRÜNK IDŐT (PP 64)
    clock_t delta = clock ();
    // MÉRÜNK IDŐT (PP 66)
    struct tms tmsbuf1, tmsbuf2;
    times (&tmsbuf1);

    // számítás adatai
    float a = -2.0, b = .7, c = -1.35, d = 1.35;
    int szelesseg = MERET, magassag = MERET, iteraciosHatar = ITER_HAT;

    // a számítás
    float dx = (b - a) / szelesseg;
    float dy = (d - c) / magassag;
    float reC, imC, reZ, imZ, ujreZ, ujimZ;
    // Hány iterációt csináltunk?
    int iteracio = 0;
    // Végigzongorázzuk a szélesség x magasság rácsot:
    for (int j = 0; j < magassag; ++j)
    {
        //sor = j;
        for (int k = 0; k < szelesseg; ++k)
        {
            // c = (reC, imC) a rács csomópontjainak
            // megfelelő komplex szám
            reC = a + k * dx;
            imC = d - j * dy;
            // z_0 = 0 = (reZ, imZ)
            reZ = 0;
            imZ = 0;
            iteracio = 0;
            // z_{n+1} = z_n * z_n + c iterációk
            // számítása, amíg |z_n| < 2 vagy még
            // nem értük el a 255 iterációt, ha
            // viszont elértük, akkor úgy vesszük,
            // hogy a kiindulási c komplex számra
            // az iteráció konvergens, azaz a c a
            // Mandelbrot halmaz eleme
            while (reZ * reZ + imZ * imZ < 4 && iteracio < iteraciosHatar)
```

```
        {
            // z_{n+1} = z_n * z_n + c
            ujureZ = reZ * reZ - imZ * imZ + reC;
            ujimZ = 2 * reZ * imZ + imC;
            reZ = ujureZ;
            imZ = ujimZ;

            ++iteracio;

        }

        kepadat[j][k] = iteracio;
    }
}

times (&tmsbuf2);
std::cout << tmsbuf2.tms_utime - tmsbuf1.tms_utime
            + tmsbuf2.tms_stime - tmsbuf1.tms_stime << std::endl;

delta = clock () - delta;
std::cout << (float) delta / CLOCKS_PER_SEC << " sec" << std::endl;
}

int
main (int argc, char *argv[])
{
    if (argc != 2)
    {
        std::cout << "Hasznalat: ./mandelpng fajlnev";
        return -1;
    }

    int kepadat[MERET][MERET];

    mandel(kepadat);

    png::image < png::rgb_pixel > kep (MERET, MERET);

    for (int j = 0; j < MERET; ++j)
    {
        //sor = j;
        for (int k = 0; k < MERET; ++k)
        {
            kep.set_pixel (k, j,
                           png::rgb_pixel (255 -
                                              (255 * kepadat[j][k]) / ITER_HAT ←
                                              ,
                                              255 -
```

```
                (255 * kepadat[j][k]) / ITER_HAT ←  
                ,  
                255 -  
                (255 * kepadat[j][k]) / ITER_HAT ←  
                ));  
        }  
    }  
  
    kep.write (argv[1]);  
    std::cout << argv[1] << " mentve" << std::endl;  
}
```

5.2. A Mandelbrot halmaz a `std::complex` osztállyal

Ebben a feladatban egy C++ programot írtunk amely meghatározza a Mandelbrot-halmazt az `std::complex` osztály segítségével. A komplex számmal való számításhoz szükséges a `#include <complex>` beincludolása. A program gyakorlati megvalósítása lejjebb található.

```
// Fordítás:  
// g++ 3.1.2.cpp -lpng -O3 -o 3.1.2  
// Futtatas:  
// ./3.1.2 mandel.png 1920 1080 2040 ←  
-0.01947381057309366392260585598705802112818 ←  
-0.0194738105725413418456426484226540196687 ←  
0.7985057569338268601555341774655971676111 ←  
0.798505756934379196110285192844457924366  
// ./3.1.2 mandel.png 1920 1080 1020 ←  
0.4127655418209589255340574709407519549131 ←  
0.4127655418245818053080142817634623497725 ←  
0.2135387051768746491386963270997512154281 ←  
0.2135387051804975289126531379224616102874  
// Nyomtatas:  
// a2ps 3.1.2.cpp -o 3.1.2.cpp.pdf -1 --line-numbers=1 --left-footer=" ←  
BATF41 HAXOR STR34M" --right-footer="https://bhaxor.blog.hu/" --pro= ←  
color  
// ps2pdf 3.1.2.cpp.pdf 3.1.2.cpp.pdf.pdf  
  
#include <iostream>  
#include "png++/png.hpp"  
#include <complex>  
  
int  
main ( int argc, char *argv[] )  
{
```

```
int szelesseg = 1920;
int magassag = 1080;
int iteraciosHatar = 255;
double a = -1.9;
double b = 0.7;
double c = -1.3;
double d = 1.3;

if ( argc == 9 )
{
    szelesseg = atoi ( argv[2] );
    magassag = atoi ( argv[3] );
    iteraciosHatar = atoi ( argv[4] );
    a = atof ( argv[5] );
    b = atof ( argv[6] );
    c = atof ( argv[7] );
    d = atof ( argv[8] );
}
else
{
    std::cout << "Hasznalat: ./3.1.2 fajlnev szelesseg magassag n a b c d ↵" << std::endl;
    return -1;
}

png::image < png::rgb_pixel > kep ( szelesseg, magassag );

double dx = ( b - a ) / szelesseg;
double dy = ( d - c ) / magassag;
double reC, imC, reZ, imZ;
int iteracio = 0;

std::cout << "Szamitas\n";

// j megy a sorokon
for ( int j = 0; j < magassag; ++j )
{
    // k megy az oszlopokon

    for ( int k = 0; k < szelesseg; ++k )
    {

        // c = (reC, imC) a halo racspontjainak
        // megfelelo komplex szam

        reC = a + k * dx;
        imC = d - j * dy;
        std::complex<double> c ( reC, imC );

        std::complex<double> z_n ( 0, 0 );
```

```
iteracio = 0;

while ( std::abs ( z_n ) < 4 && iteracio < iteraciosHatar )
{
    z_n = z_n * z_n + c;

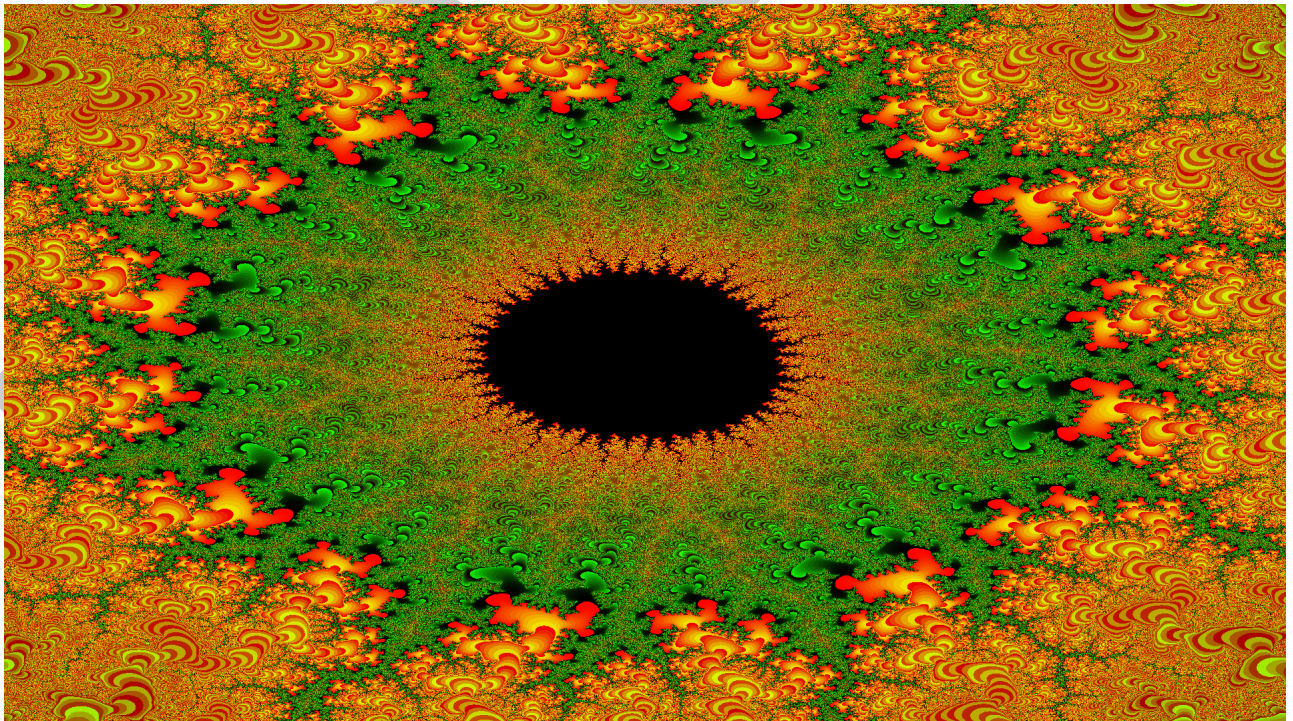
    ++iteracio;
}

kep.set_pixel ( k, j,
                png::rgb_pixel ( iteracio%255, (iteracio*iteracio % 255, 0 ) ));
}

int szazalek = ( double ) j / ( double ) magassag * 100.0;
std::cout << "\r" << szazalek << "%" << std::flush;
}

kep.write ( argv[1] );
std::cout << "\r" << argv[1] << " mentve." << std::endl;
}
```

Futatás után, a megadott számoktól függően, ezt vagy egy ehhez hasonló képet kapunk:

5.3. Biomorfok

A biomorfokat Clifford Pickover fedezte fel, amikor a Julia halmazokat rajzoló programjában hiba lépett fel. A különbség a Julia és a Mandelbrot halmazok között, hogy utóbiban a c változó. Ennek egy programban való megvalósításához az előző feladatban elkészített programot átírni mivel eleje teljesen megegyezik így elegendő csak a végét változtatnunk. Ebben az esetben a felhasználótól már a cc konstans és a küszöbértéket kérjük be.

```
// Verzio: 3.1.3.cpp
// Forditas:
// g++ 3.1.3.cpp -lpng -O3 -o 3.1.3
// Futtatas:
// ./3.1.3 bmorf.png 800 800 10 -2 2 -2 2 .285 0 10
// Nyomtatás:
// a2ps 3.1.3.cpp -o 3.1.3.cpp.pdf -1 --line-numbers=1 --left-footer=" ←
BATF41 HAXOR STR34M" --right-footer="https://bhaxor.blog.hu/" --pro= ←
color

#include <iostream>
#include "png++/png.hpp"
#include <complex>

int
main ( int argc, char *argv[] )
{

    int szelesseg = 1920;
    int magassag = 1080;
    int iteraciosHatar = 255;
    double xmin = -1.9;
    double xmax = 0.7;
    double ymin = -1.3;
    double ymax = 1.3;
    double reC = .285, imC = 0;
    double R = 10.0;

    if ( argc == 12 )
    {
        szelesseg = atoi ( argv[2] );
        magassag = atoi ( argv[3] );
        iteraciosHatar = atoi ( argv[4] );
        xmin = atof ( argv[5] );
        xmax = atof ( argv[6] );
        ymin = atof ( argv[7] );
        ymax = atof ( argv[8] );
        reC = atof ( argv[9] );
        imC = atof ( argv[10] );
        R = atof ( argv[11] );
    }
}
```

```
else
{
    std::cout << "Hasznalat: ./3.1.2 fajlnev szelesseg magassag n a b c ↵
        d reC imC R" << std::endl;
    return -1;
}

png::image < png::rgb_pixel > kep ( szelesseg, magassag );

double dx = ( xmax - xmin ) / szelesseg;
double dy = ( ymax - ymin ) / magassag;

std::complex<double> cc ( reC, imC );

std::cout << "Szamitas\n";

// j megy a sorokon
for ( int y = 0; y < magassag; ++y )
{
    // k megy az oszlopokon

    for ( int x = 0; x < szelesseg; ++x )
    {

        double reZ = xmin + x * dx;
        double imZ = ymax - y * dy;
        std::complex<double> z_n ( reZ, imZ );

        int iteracio = 0;
        for (int i=0; i < iteraciosHatar; ++i)
        {

            z_n = std::pow(z_n, 3) + cc;
            //z_n = std::pow(z_n, 2) + std::sin(z_n) + cc;
            if(std::real ( z_n ) > R || std::imag ( z_n ) > R)
            {
                iteracio = i;
                break;
            }
        }

        kep.set_pixel ( x, y,
            png::rgb_pixel ( (iteracio*20)%255, (iteracio ↵
                *40)%255, (iteracio*60)%255 ));
    }

    int szazalek = ( double ) y / ( double ) magassag * 100.0;
    std::cout << "\r" << szazalek << "%" << std::flush;
}
```

```
    kep.write ( argv[1] );  
    std::cout << "\r" << argv[1] << " mentve." << std::endl;  
}
```

5.4. A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása

Ebben a feladatban az Nvidia CUDA technológiáját fogjuk igénybe venni, amelyel jelentősen fel tudjuk gyorsítani a Mandelbrotos programunk kép generálását. A technológia lényege, hogy a program futását párhuzamosítjuk a CUDA magok között. Ehhez természetesen Nvidia grafikus kártyára van szükséges.

```
#include <png++/image.hpp>  
#include <png++/rgb_pixel.hpp>  
  
#include <sys/times.h>  
#include <iostream>  
  
#define MERET 600  
#define ITER_HAT 32000  
  
__device__ int  
mandel (int k, int j)  
{  
    // Végigzongorázza a CUDA a szélesség x magasság rácsot:  
    // most éppen a j. sor k. oszlopában vagyunk  
  
    // számítás adatai  
    float a = -2.0, b = .7, c = -1.35, d = 1.35;  
    int szelesseg = MERET, magassag = MERET, iteraciosHatar = ITER_HAT;  
  
    // a számítás  
    float dx = (b - a) / szelesseg;  
    float dy = (d - c) / magassag;  
    float reC, imC, reZ, imZ, ujureZ, ujimZ;  
    // Hány iterációt csináltunk?  
    int iteracio = 0;  
  
    // c = (reC, imC) a rács csomópontjainak  
    // megfelelő komplex szám  
    reC = a + k * dx;  
    imC = d - j * dy;  
    // z_0 = 0 = (reZ, imZ)  
    reZ = 0.0;  
    imZ = 0.0;  
    iteracio = 0;  
    // z_{n+1} = z_n * z_n + c iterációk
```

```
// számítása, amíg |z_n| < 2 vagy még
// nem értük el a 255 iterációt, ha
// viszont elértük, akkor úgy vesszük,
// hogy a kiindulási c komplex számra
// az iteráció konvergens, azaz a c a
// Mandelbrot halmaz eleme
while (reZ * reZ + imZ * imZ < 4 && iteracio < iteraciosHatar)
{
    // z_{n+1} = z_n * z_n + c
    ujureZ = reZ * reZ - imZ * imZ + reC;
    ujimZ = 2 * reZ * imZ + imC;
    reZ = ujureZ;
    imZ = ujimZ;

    ++iteracio;
}
return iteracio;
}

/*
__global__ void
mandelkernel (int *kepadat)
{

    int j = blockIdx.x;
    int k = blockIdx.y;

    kepadat[j + k * MERET] = mandel (j, k);

}
*/

__global__ void
mandelkernel (int *kepadat)
{

    int tj = threadIdx.x;
    int tk = threadIdx.y;

    int j = blockIdx.x * 10 + tj;
    int k = blockIdx.y * 10 + tk;

    kepadat[j + k * MERET] = mandel (j, k);

}

void
cudamandel (int kepadat[MERET][MERET])
```

```
{

    int *device_kepadat;
    cudaMalloc ((void **) &device_kepadat, MERET * MERET * sizeof (int));

    // dim3 grid (MERET, MERET);
    // mandelkernel <<< grid, 1 >>> (device_kepadat);

    dim3 grid (MERET / 10, MERET / 10);
    dim3 tgrid (10, 10);
    mandelkernel <<< grid, tgrid >>> (device_kepadat);

    cudaMemcpy (kepadat, device_kepadat,
                MERET * MERET * sizeof (int), cudaMemcpyDeviceToHost);
    cudaFree (device_kepadat);

}

int
main (int argc, char *argv[])
{

    // Mérünk időt (PP 64)
    clock_t delta = clock ();
    // Mérünk időt (PP 66)
    struct tms tmsbuf1, tmsbuf2;
    times (&tmsbuf1);

    if (argc != 2)
    {
        std::cout << "Hasznalat: ./mandelpngc fajlnev";
        return -1;
    }

    int kepadat[MERET][MERET];

    cudamandel (kepadat);

    png::image < png::rgb_pixel > kep (MERET, MERET);

    for (int j = 0; j < MERET; ++j)
    {
        //sor = j;
        for (int k = 0; k < MERET; ++k)
        {
            kep.set_pixel (k, j,
                png::rgb_pixel (255 -
                    (255 * kepadat[j][k]) / ITER_HAT,
                    255 -
                    (255 * kepadat[j][k]) / ITER_HAT,
```

```
        255 -
        (255 * kepadat[j][k]) / ITER_HAT));
    }
}
kep.write (argv[1]);

std::cout << argv[1] << " mentve" << std::endl;

times (&tmsbuf2);
std::cout << tmsbuf2.tms_utime - tmsbuf1.tms_utime
    + tmsbuf2.tms_stime - tmsbuf1.tms_stime << std::endl;

delta = clock () - delta;
std::cout << (float) delta / CLOCKS_PER_SEC << " sec" << std::endl;
}
```

5.5. Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven

A feladatunk az volt, hogy készítsünk egy GUI-t a Mandelbrot algoritmusra, lehessen egérrel nagyítani egy területet, illetve egy pontot egérrel kiválasztva vizualizálja onnan a komplex iteráció bejárta z_n komplex számokat! A mi programunk a QT GUI-t használja, mivel ez az egyik legnépszerűbb grafikus interfésze a C++ nyelvben. Ennek a megoldását itt találhatjuk: https://github.com/AndrasIstvanRacz/Prog1/tree/master/P_K%C3%B6nyv/source/Mandelbrot/MandelMozgatoC%2B%2B

Fordításhoz először fel kell telepítenünk a libqt4-dev-et (sudo apt-get install libqt4-dev). Ez követően gépeljük be sorba a következő utasításokat:

```
qmake -project
```

```
qmake -mandelmozgatoC++.pro
```

```
make
```

Futatás:

```
./mandelmozgatoC++
```

5.6. Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven

Ebben a feladatban az előző C++ programot kellett átírni Javába. Ennek a megoldását itt találhatjuk: https://github.com/AndrasIstvanRacz/Prog1/tree/master/P_K%C3%B6nyv/source/Mandelbrot/NagyitoJava

Fordításhoz először fel kell telepítenünk egy java fordítót amit úgy tehetünk meg, hogy linux terminálba beírjuk a következő parancsot: sudo apt-get install openjdk-8-jdk. Ez követően gépeljük be sorba a következő utasításokat:

```
javac MandelbrotHalmazNagyító.java
```

Futatás:

java MandelbrotHalmazNagyító

```
/*
 * MandelbrotHalmazNagyító.java
 *
 * DIGIT 2005, Javat tanítok
 * Bátfai Norbert, nbatfai@inf.unideb.hu
 *
 */
/**
 * A Mandelbrot halmazt nagyító és kirajzoló osztály.
 *
 * @author Bátfai Norbert, nbatfai@inf.unideb.hu
 * @version 0.0.1
 */
public class MandelbrotHalmazNagyító extends MandelbrotHalmaz {
    /** A nagyítandó kijelölt területet bal felső sarka. */
    private int x, y;
    /** A nagyítandó kijelölt terület szélessége és magassága. */
    private int mx, my;
    /**
     * Létrehoz egy a Mandelbrot halmazt a komplex sík
     * [a,b]x[c,d] tartománya felett kiszámoló és nygítani tudó
     * <code>MandelbrotHalmazNagyító</code> objektumot.
     *
     * @param a a [a,b]x[c,d] tartomány a koordinátája.
     * @param b a [a,b]x[c,d] tartomány b koordinátája.
     * @param c a [a,b]x[c,d] tartomány c koordinátája.
     * @param d a [a,b]x[c,d] tartomány d koordinátája.
     * @param szélesség a halmazt tartalmazó tömb szélessége.
     * @param iterációsHatár a számítás pontossága.
     */
    public MandelbrotHalmazNagyító(double a, double b, double c, double d,
        int szélesség, int iterációsHatár) {
        // Az ő osztály konstruktorának hívása
        super(a, b, c, d, szélesség, iterációsHatár);
        setTitle("A Mandelbrot halmaz nagyításai");
        // Egér kattintó események feldolgozása:
        addMouseListener(new java.awt.event.MouseAdapter() {
            // Egér kattintással jelöljük ki a nagyítandó területet
            // bal felső sarkát:
            public void mousePressed(java.awt.event.MouseEvent m) {
                // A nagyítandó kijelölt területet bal felső sarka:
                x = m.getX();
                y = m.getY();
                mx = 0;
                my = 0;
                repaint();
            }
        })
    }
}
```

```
// Vonszolva kijelölünk egy területet...
// Ha felengedjük, akkor a kijelölt terület
// újraszámítása indul:
public void mouseReleased(java.awt.event.MouseEvent m) {
    double dx = (MandelbrotHalmazNagyító.this.b
        - MandelbrotHalmazNagyító.this.a)
        /MandelbrotHalmazNagyító.this.szélesség;
    double dy = (MandelbrotHalmazNagyító.this.d
        - MandelbrotHalmazNagyító.this.c)
        /MandelbrotHalmazNagyító.this.magasság;
    // Az új Mandelbrot nagyító objektum elkészítése:
    new MandelbrotHalmazNagyító(MandelbrotHalmazNagyító.this.a+ ←
        x*dx,
        MandelbrotHalmazNagyító.this.a+x*dx+mx*dx,
        MandelbrotHalmazNagyító.this.d-y*dy-my*dy,
        MandelbrotHalmazNagyító.this.d-y*dy,
        600,
        MandelbrotHalmazNagyító.this.iterációsHatár);
}
});
// Egér mozgás események feldolgozása:
addMouseListener(new java.awt.event.MouseMotionAdapter() {
    // Vonszolással jelöljük ki a négyzetet:
    public void mouseDragged(java.awt.event.MouseEvent m) {
        // A nagyítandó kijelölt terület szélessége és magassága:
        mx = m.getX() - x;
        my = m.getY() - y;
        repaint();
    }
});
}
/**
 * Pillanatfelvételek készítése.
 */
public void pillanatfelvétel() {
    // Az elmentendő kép elkészítése:
    java.awt.image.BufferedImage mentKép =
        new java.awt.image.BufferedImage(szélesség, magasság,
            java.awt.image.BufferedImage.TYPE_INT_RGB);
    java.awt.Graphics g = mentKép.getGraphics();
    g.drawImage(kép, 0, 0, this);
    g.setColor(java.awt.Color.BLUE);
    g.drawString("a=" + a, 10, 15);
    g.drawString("b=" + b, 10, 30);
    g.drawString("c=" + c, 10, 45);
    g.drawString("d=" + d, 10, 60);
    g.drawString("n=" + iterációsHatár, 10, 75);
    if(számításFut) {
        g.setColor(java.awt.Color.RED);
        g.drawLine(0, sor, getWidth(), sor);
    }
}
```



```
    }
    g.setColor(java.awt.Color.GREEN);
    g.drawRect(x, y, mx, my);
    g.dispose();
    // A pillanatfelvétel képfájl nevének képzése:
    StringBuffer sb = new StringBuffer();
    sb = sb.delete(0, sb.length());
    sb.append("MandelbrotHalmazNagyitas_");
    sb.append(++pillanatfelvételSzámláló);
    sb.append("_");
    // A fájl nevébe bele vesszük, hogy melyik tartományban
    // találtuk a halmazt:
    sb.append(a);
    sb.append("_");
    sb.append(b);
    sb.append("_");
    sb.append(c);
    sb.append("_");
    sb.append(d);
    sb.append(".png");
    // png formátumú képet mentünk
    try {
        javax.imageio.ImageIO.write(mentKép, "png",
                                     new java.io.File(sb.toString()));
    } catch (java.io.IOException e) {
        e.printStackTrace();
    }
}
/**
 * A nagyítandó kijelölt területet jelző négyzet kirajzolása.
 */
public void paint(java.awt.Graphics g) {
    // A Mandelbrot halmaz kirajzolása
    g.drawImage(kép, 0, 0, this);
    // Ha éppen fut a számítás, akkor egy vörös
    // vonallal jelöljük, hogy melyik sorban tart:
    if (számításFut) {
        g.setColor(java.awt.Color.RED);
        g.drawLine(0, sor, getWidth(), sor);
    }
    // A jelző négyzet kirajzolása:
    g.setColor(java.awt.Color.GREEN);
    g.drawRect(x, y, mx, my);
}
/**
 * Példányosít egy Mandelbrot halmazt nagyító obektumot.
 */
public static void main(String[] args) {
    // A kiinduló halmazt a komplex sík [-2.0, .7]x[-1.35, 1.35]
    // tartományában keressük egy 600x600-as hálóval és az
```

```
// aktuális nagyítási pontossággal:  
new MandelbrotHalmazNagyító(-2.0, .7, -1.35, 1.35, 600, 255);  
}  
}
```

6. fejezet

Helló, Welch!

6.1. Első osztályom

Ebben a feladatban az volt a dolgunk, hogy kódoljuk le a polártranszformációs algoritmust C++-ban illetve javában. A C++-os verzió három fájlból fog állni egy main.cpp-ből, egy polargen.cpp-ből és apolargen.h-ből.

A main.cpp-ben először beincludeoljuk az iostreamet illetve az általunk létrehozott polargen.h-t utobbira később még visszatérünk. A main függvényben deklaráljuk a PolarGen osztályú pg változót és egy 1-től 10-ig indít egy for ciklust amiben pg-re meghívja a kovetkezo függvényt és kiírja a pg-ből kapot számot.

```
#include <iostream>
#include "polargen.h"

int
main ()
{
    PolarGen pg;

    for (int i = 0; i < 10; ++i)
        std::cout << pg.kovetkezo () << std::endl;

    return 0;
}
```

A polargen.cpp-be szintén be kell includeoljuk a polargen.h-t. Később majd láthatjuk, hogy erre azért van szükség mivel polargen.h-ban lévő, PolarGen osztályban deklaráljuk a kovetkezo függvényt amit itt a polargen.cpp-ben fejtünk ki. Ha a nincsTarolt igaz, azaz nincs tárolt adat akkor a visszatérítési érték r*v1 lesz. Elenkező esetben a tarolt változót fogjuk visszakapni.

```
#include "polargen.h"

double
PolarGen::kovetkezo ()
{
```

```
if (nincsTarolt)
{
    double u1, u2, v1, v2, w;
    do
    {
        u1 = std::rand () / (RAND_MAX + 1.0);
        u2 = std::rand () / (RAND_MAX + 1.0);
        v1 = 2 * u1 - 1;
        v2 = 2 * u2 - 1;
        w = v1 * v1 + v2 * v2;
    }
    while (w > 1);

    double r = std::sqrt ((-2 * std::log (w)) / w);

    tarolt = r * v2;
    nincsTarolt = !nincsTarolt;

    return r * v1;
}
else
{
    nincsTarolt = !nincsTarolt;
    return tarolt;
}
}
```

Először beincludeoljuk a `cstdlib`-et, a `cmath`-ot és a `ctime`-ot majd deklaráljuk a `PolarGen` osztályt. Deffiniáljuk a `nincsTarolt` logikai változót igazra, deklaráljuk a következő függvényt és a `tarolt` `double` típusú változót.

```
#ifndef POLARGEN__H
#define POLARGEN__H

#include <cstdlib>
#include <cmath>
#include <ctime>

class PolarGen
{
public:
    PolarGen ()
    {
        nincsTarolt = true;
        std::srand (std::time (NULL));
    }
    ~PolarGen ()
    {
    }
    double kovetkezo ();
};
```

```
private:
    bool nincsTarolt;
    double tarolt;

};

#endif
```

Illetve végül itt láthatjuk a polárgen programunk javás átírását. A kód működési elve ugyan az mint a c++-os verziójé csak a java letisztult egyszerűsége miatt sokkal tisztább és átláthatóbb. Példáula a random szám generálása itt jelentősen egyszerűbben történik meg.

```
public class PolárGenerátor {
    boolean nincsTárolt = true;
    double tárolt;

    public PolárGenerátor() {
        nincsTárolt = true;
    }

    public double következő() {
        if (nincsTárolt) {
            double u1, u2, v1, v2, w;
            do {
                u1 = Math.random();
                u2 = Math.random();
                v1 = 2*u1-1;
                v2 = 2*u2-1;
                w = v1*v1+v2*v2;
            } while (w > 1);
            double r = Math.sqrt((-2*Math.log(w)) / w);
            tárolt = r*v2;
            nincsTárolt = !nincsTárolt;
            return r*v1;
        } else {
            nincsTárolt = !nincsTárolt;
            return tárolt;
        }
    }

    public static void main(String[] args) {
        PolárGenerátor g = new PolárGenerátor();
        for (int i = 0; i < 10; ++i) {
            System.out.println(g.következő());
        }
    }
}
```

6.2. LZW

A feladatunk az volt, hogy Lempel-Ziv-Welch tömörítési algoritmust - amit Terry Welch amerikai informatikus publikált 1984-ben - írjuk meg C-ben. Ez az algoritmus az adatokat egy fa strukturában ábrázolja. A binfában megadjuk a fa bal és jobb oldali mutatóját. Ez a gyökér jobb és bal gyerekére fog mutatni, majd ez után létrehozuk a binfa típusra mutató mutatót. Ha az általunk beolvasott érték 0, akkor ez azt jelenti, hogy a fa mutatónak nincs bal oldali gyereke, ezért lefoglalunk neki helyet és nullára állítjuk az értékét. Ezután nullára állítjuk az új gyermeknek a jobb és a bal mutatóját és a fa mutatóját ráállítjuk az új gyökerre. A bal gyermek lesz a gyökér ha a fa bal gyermeke nem 0-ra mutat. A jobb oldali gyermeket 1 esetén vizsgáljuk.

```
//>gcc z.c -lm -o z          fordítása

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>
#include <math.h>

typedef struct binfa
{
    int ertek;
    struct binfa *bal_nulla;
    struct binfa *jobb_egy;
} BINFA, *BINFA_PTR;          // definiáljuk a binfa típust

BINFA_PTR
uj_elem ()
{
    BINFA_PTR p;

    if ((p = (BINFA_PTR) malloc (sizeof (BINFA))) == NULL)
    {
        perror ("memoria");
        exit (EXIT_FAILURE);
    }
    return p;
}

extern void kiir (BINFA_PTR elem);
extern void ratlag (BINFA_PTR elem);
extern void rszoras (BINFA_PTR elem);
extern void szabadit (BINFA_PTR elem);

int
main ()
{
    int argc;
    char **argv;
    char b;
    int egy_e;
    int i;
```

```
unsigned char c;

BINFA_PTR gyoker = uj_elem ();
gyoker->ertek = '/';
gyoker->bal_nulla = gyoker->jobb_egy = NULL;
BINFA_PTR fa = gyoker;
long max=0;
while (read (0, (void *) &b, sizeof(unsigned char)))
{
    for(i=0;i<8; ++i)
    {
        egy_e= b& 0x80;
        if ((egy_e >>7)==0)
            c='1';
        else
            c='0';
    }
    if (c == '0')
    {
        if (fa->bal_nulla == NULL)
        {
            fa->bal_nulla = uj_elem ();
            fa->bal_nulla->ertek = 0;
            fa->bal_nulla->bal_nulla = fa->bal_nulla->jobb_egy = NULL;
            fa = gyoker;
        }
        else
        {
            fa = fa->bal_nulla;
        }
    }
    else
    {
        if (fa->jobb_egy == NULL)
        {
            fa->jobb_egy = uj_elem ();
            fa->jobb_egy->ertek = 1;
            fa->jobb_egy->bal_nulla = fa->jobb_egy->jobb_egy = NULL;
            fa = gyoker;
        }
        else
        {
            fa = fa->jobb_egy;
        }
    }
}

printf ("\n");
kiir (gyoker);
```

```
extern int max_melyseg, atlagosszeg, melyseg, atlagdb;
extern double szorasosszeg, atlag;

printf ("melyseg=%d\n", max_melyseg - 1);

/* Átlagos ághossz kiszámítása */

atlagosszeg = 0;
melyseg = 0;
atlagdb = 0;
ratlag (gyoker);
atlag = ((double) atlagosszeg) / atlagdb;

/* Ághosszak szórásának kiszámítása */

atlagosszeg = 0;
melyseg = 0;
atlagdb = 0;
szorasosszeg = 0.0;

rszoras (gyoker);

double szoras = 0.0;

if (atlagdb - 1 > 0)
    szoras = sqrt (szorasosszeg / (atlagdb - 1));
else
    szoras = sqrt (szorasosszeg);

printf ("atlag=%f\nszoras=%f\n", atlag, szoras);

szabadit (gyoker);
}

int atlagosszeg = 0, melyseg = 0, atlagdb = 0;

void
ratlag (BINFA_PTR fa)
{
    if (fa != NULL)
    {
        ++melyseg;
        ratlag (fa->jobb_egy);
        ratlag (fa->bal_nulla);
        --melyseg;

        if (fa->jobb_egy == NULL && fa->bal_nulla == NULL)
        {
```



```
        ++atlagdb;
        atlagosszeg += melyseg;

    }

}

}

double szorasosszeg = 0.0, atlag = 0.0;

void
rszoras (BINFA_PTR fa)
{
    if (fa != NULL)
    {
        ++melyseg;
        rszoras (fa->jobb_egy);
        rszoras (fa->bal_nulla);
        --melyseg;

        if (fa->jobb_egy == NULL && fa->bal_nulla == NULL)
        {
            ++atlagdb;
            szorasosszeg += ((melyseg - atlag) * (melyseg - atlag));

        }

    }
}

int max_melyseg = 0;

void
kiir (BINFA_PTR elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        if (melyseg > max_melyseg);
        max_melyseg = melyseg;
        kiir (elem->jobb_egy);

        // ez a postorder bejáráshoz képest
        // 1-el nagyobb mélység, ezért -1
    }
}
```

```

        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
        printf ("---");
        printf ("%c(%d)\n", elem->ertek < 2 ? '0' + elem->ertek : elem->ertek <=
            '9' + elem->ertek - 1);
        kiir (elem->bal_nulla);
        --melyseg;
    }
}

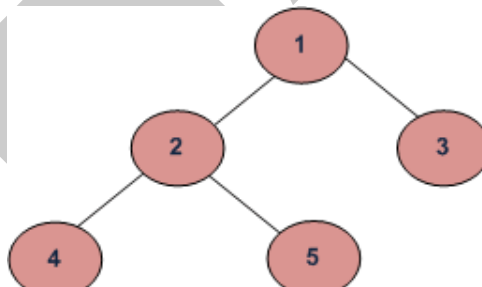
void
szabadit (BINFA_PTR elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        szabadit (elem->jobb_egy);
        szabadit (elem->bal_nulla);
        free (elem);
    }
}

```

6.3. Fabejárás

Egy bináris fának három bejárás módja van: inorder, postorder, preorder. Az eredeti LZW binfa építőnk a fát inorder módon építi fel.

Inorder bejárás: 4, 2, 5, 1, 3


```

void kiir (Csomopont* elem, std::ostream& os)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        kiir (elem->egyenesGyermeke(), os);
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "---";
        os << elem->getBetu() << "(" << melyseg - 1 << ")" << std::endl <<
            ;
        kiir (elem->nullasGyermeke(), os);
        --melyseg;
    }
}

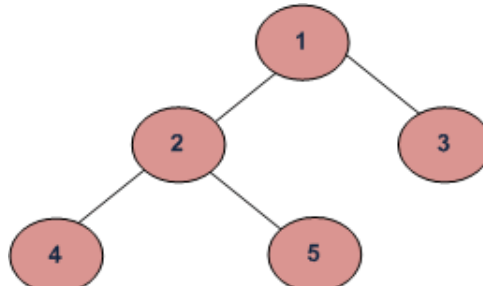
```

```

    }
}

```

Postorder bejárás: 1, 2, 4, 5, 3


```

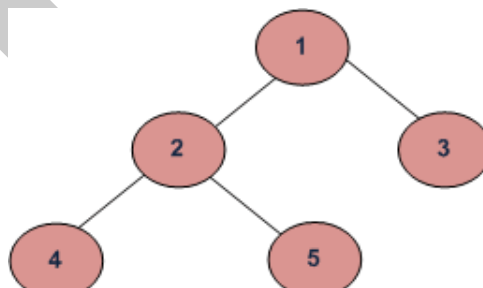
void kiir (Csomopont* elem, std::ostream& os)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        kiir (elem->egyenesGyermek(), os);

        kiir (elem->nullasGyermek(), os);
        --melyseg;

        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "---";
        os << elem->getBetu() << "(" << melyseg - 2 << ")" << std::endl ←
        ;
    }
}

```

Preorder bejárás: 4, 5, 2, 3, 1


```

void kiir (Csomopont* elem, std::ostream& os)
{
    // Nem létező csomóponttal nem foglalkozunk... azaz ez a rekurzió ←
    // leállítása
    if (elem != NULL)
    {
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "---";

```

```
        os << elem->getBetu() << "(" << melyseg - 2 << ")" << std::endl ←  
        ;  
        ++melyseg;  
        kiir (elem->egyenesGyermek(), os);  
        kiir (elem->nullasGyermek(), os);  
        --melyseg;  
    }  
}
```

6.4. Tag a gyökér

A feladatunk az volt, hogy az LZW algoritmust ültessük át egy C++ osztályba. Az osztály definíciójába beágyazzuk a fa egy csomópontjának az absztrakt jellemzését, ez lesz a beágyazott Csomópont osztály. Csak a fa részeként fogunk számolni vele, egyéb szerepet nem szánunk neki. A a << operátort tagfüggvényként túlterheljük, ezzel fogjuk a fába nyomni az elemeket. Az alapértelmezett paraméter nélküli konstruktor a '/'-el hozza létre a csomópontot. A programot futatni ezzel a sorral lehet ./lzwtree be_file -o ki_file, amennyiben valamelyik tag hiányzik a program kiírja, hogy hogyan tudjuk futatni a programot.

```
// z3a7.cpp  
  
#include <iostream>           // mert olvassuk a std::cin, írjuk a std::cout ←  
    csatornákat  
#include <cmath>              // mert vonunk gyököt a szóráshoz: std::sqrt  
#include <fstream>           // fájlból olvasunk, írunk majd  
  
class LZWBinFa               //itt hozzuk létre LZWBinFa osztályt  
{  
public:  
  
    LZWBinFa ():fa (&gyoker)  
    {  
    }  
    ~LZWBinFa ()  
    {  
        szabadit (gyoker.egyenesGyermek ());  
        szabadit (gyoker.nullasGyermek ());  
    }  
  
    /* Tagfüggvényként túlterheljük a << operátort amely után így ←  
        nyomhatjuk a fába az inputot: binFa << b; ahol a b  
        egy '0' vagy '1'-es betű lesz.*/  
  
    void operator<< (char b)  
    {  
  
        if (b == '0')  
        {
```

```
        if (!fa->nullasGyermek ())
        {
            Csomopont *uj = new Csomopont ('0');
            fa->ujNullasGyermek (uj);
            fa = &gyoker;
        }
        else
        {
            fa = fa->nullasGyermek ();
        }
    }

    else
    {
        if (!fa->egyenesGyermek ())
        {
            Csomopont *uj = new Csomopont ('1');
            fa->ujEgyenesGyermek (uj);
            fa = &gyoker;
        }
        else
        {
            fa = fa->egyenesGyermek ();
        }
    }
}

void kiir (void)          // Ez a függvény felel a kiíratásért.
{
    melyseg = 0;

    kiir (&gyoker, std::cout);
}

{
    szabadit (gyoker.egyenesGyermek ());
    szabadit (gyoker.nullasGyermek ());

    int getMelyseg (void);
    double getAtlag (void);
    double getSzoras (void);

    friend std::ostream & operator<< (std::ostream & os, LZWBinFa & bf)
    {
```

```
        bf.kiir (os);
        return os;
    }
void kiir (std::ostream & os)
{
    melyseg = 0;
    kiir (&gyoker, os);
}

private:
    class Csomopont
    {
    public:

        Csomopont (char b = '/') : betu (b), balNulla (0), jobbEgy (0)
        {
        };
        ~Csomopont ()
        {
        };

        Csomopont *nullasGyermek () const
        {
            return balNulla;
        }

        Csomopont *egyesGyermek () const
        {
            return jobbEgy;
        }

        void ujNullasGyermek (Csomopont * gy)
        {
            balNulla = gy;
        }

        void ujEgyesGyermek (Csomopont * gy)
        {
            jobbEgy = gy;
        }

        char getBetu () const
        {
            return betu;
        }

    private:
        char betu;
```

```
Csomopont *balNulla;
Csomopont *jobbEgy;
Csomopont (const Csomopont &);
Csomopont & operator= (const Csomopont &);
};

Csomopont *fa;
int melyseg, atlagosszeg, atlagdb;
double szorasosszeg;
LZWBinFa (const LZWBinFa &);
LZWBinFa & operator= (const LZWBinFa &);

void kiir (Csomopont * elem, std::ostream & os)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        kiir (elem->egyesGyermekek (), os);
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "---";
        os << elem->getBetu () << "(" << melyseg - 1 << ")" << std::endl;
        kiir (elem->nullasGyermekek (), os);
        --melyseg;
    }
}

void szabadit (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        szabadit (elem->egyesGyermekek ());
        szabadit (elem->nullasGyermekek ());
        delete elem;
    }
}

protected:
    Csomopont gyoker;
    int maxMelyseg;
    double atlag, szoras;

    void rmelyseg (Csomopont * elem);
    void ratlag (Csomopont * elem);
    void rszoras (Csomopont * elem);

};

int
LZWBinFa::getMelyseg (void)
```

```
{
    melyseg = maxMelyseg = 0;
    rmelyseg (&gyoker);
    return maxMelyseg - 1;
}

double
LZWBinFa::getAtlag (void)
{
    melyseg = atlagosszeg = atlagdb = 0;
    ratlag (&gyoker);
    atlag = ((double) atlagosszeg) / atlagdb;
    return atlag;
}

double
LZWBinFa::getSzoras (void)
{
    atlag = getAtlag ();
    szorasosszeg = 0.0;
    melyseg = atlagdb = 0;

    rszoras (&gyoker);

    if (atlagdb - 1 > 0)
        szoras = std::sqrt (szorasosszeg / (atlagdb - 1));
    else
        szoras = std::sqrt (szorasosszeg);

    return szoras;
}

void
LZWBinFa::rmelyseg (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        if (melyseg > maxMelyseg)
            maxMelyseg = melyseg;
        rmelyseg (elem->egyGyermek ());
        rmelyseg (elem->nullasGyermek ());
        --melyseg;
    }
}

void
LZWBinFa::ratlag (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
```



```
{
    ++melyseg;
    ratlag (elem->egyenesGyermekek ());
    ratlag (elem->nullasGyermekek ());
    --melyseg;
    if (elem->egyenesGyermekek () == NULL && elem->nullasGyermekek () == NULL <=
    )
    {
        ++atlagdb;
        atlagosszeg += melyseg;
    }
}

void
LZWBinFa::rszoras (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        rszoras (elem->egyenesGyermekek ());
        rszoras (elem->nullasGyermekek ());
        --melyseg;
        if (elem->egyenesGyermekek () == NULL && elem->nullasGyermekek () == NULL <=
        )
        {
            ++atlagdb;
            szorasosszeg += ((melyseg - atlag) * (melyseg - atlag));
        }
    }
}

void
usage (void)
{
    std::cout << "Usage: lzwtree in_file -o out_file" << std::endl;
}

int
main (int argc, char *argv[])
{
    if (argc != 4)
    {
        usage ();

        return -1;
    }
}
```

```
char *inFile = *++argv;

if ((*++argv) + 1) != 'o')
{
    usage ();
    return -2;
}

std::fstream beFile (inFile, std::ios_base::in);

if (!beFile)
{
    std::cout << inFile << " nem letezik..." << std::endl;
    usage ();
    return -3;
}

std::fstream kiFile (*++argv, std::ios_base::out);

unsigned char b;
LZWBinFa binFa;

while (beFile.read ((char *) &b, sizeof (unsigned char)))
    if (b == 0x0a)
        break;

bool kommentben = false;

while (beFile.read ((char *) &b, sizeof (unsigned char)))
{
    if (b == 0x3e)
    {
        kommentben = true;
        continue;
    }

    if (b == 0x0a)
    {
        kommentben = false;
        continue;
    }

    if (kommentben)
        continue;

    if (b == 0x4e)
        continue;
```

```
        for (int i = 0; i < 8; ++i)
        {
            if (b & 0x80)
                binFa << '1';
            else
                binFa << '0';
            b <<= 1;
        }

    }

    kiFile << binFa;

    kiFile << "depth = " << binFa.getMelyseg () << std::endl;
    kiFile << "mean = " << binFa.getAtlag () << std::endl;
    kiFile << "var = " << binFa.getSzoras () << std::endl;

    kiFile.close ();
    beFile.close ();

    return 0;
}
```

6.5. Mutató a gyökér

Az előző feladatal elentétben itt a gyökeret nem egy objektumként fogjuk kezelni. Ezt úgy fogjuk megvalósítani, hogy a famutót ráálítjuk a gyökerre a konstruktorban, amit lent hozunk létre. Ebben az esetben a gyökér is mutató lesz. Ez azt vonja maga után, hogy ahol referencia volt a gyökér ott referencia nélkülivé kell tennünk. Ezen kívül helyet kell foglalnunk a memóriában. Szabadításakor mivel a mutató mutatóit kell elérnünk nyilat fogunk használni.

```
#include <iostream>
#include <cmath>
#include <fstream>

class LZWBinFa
{
public:

    LZWBinFa () {
        gyoker = new Csomopont ('0');
        fa = gyoker;
```

```
};

void operator<<(char b)

{
    if (b == '0')
    {
        if (!fa->nullasGyermek ())
        {
            Csomopont *uj = new Csomopont ('0');
            fa->ujNullasGyermek (uj);
            fa = gyoker;
        }
        else
        {
            fa = fa->nullasGyermek ();
        }
    }
    else
    {
        if (!fa->egyenesGyermek ())
        {
            Csomopont *uj = new Csomopont ('1');
            fa->ujEgyenesGyermek (uj);
            fa = gyoker;
        }
        else
        {
            fa = fa->egyenesGyermek ();
        }
    }
}

void kiir (void)
{
    melyseg = 0;
    kiir (gyoker, std::cout);
}

void szabadit (void)
{
    szabadit (gyoker->egyenesGyermek());
    szabadit (gyoker->nullasGyermek());
}

int getMelyseg (void);
double getAtlag (void);
double getSzoras (void);

friend std::ostream& operator<< (std::ostream& os, LZWBinFa& bf)
{
    bf.kiir(os);
}
```

```
        return os;
    }
    void kiir (std::ostream& os)
    {
        melyseg = 0;
        kiir (gyoker, os);
    }

private:
    class Csomopont
    {
    public:
        Csomopont (char b = '/'):betu (b), balNulla (0), jobbEgy (0) {};
        ~Csomopont () {};
        Csomopont *nullasGyermek () const {
            return balNulla;
        }
        Csomopont *egyenesGyermek () const {
            return jobbEgy;
        }
        void ujNullasGyermek (Csomopont * gy) {
            balNulla = gy;
        }
        void ujEgyenesGyermek (Csomopont * gy) {
            jobbEgy = gy;
        }
        char getBetu() const {
            return betu;
        }
    }

private:
    char betu;
    Csomopont *balNulla;
    Csomopont *jobbEgy;
    Csomopont (const Csomopont &);
    Csomopont & operator=(const Csomopont &);
};

Csomopont *fa;
int melyseg, atlagosszeg, atlagdb;
double szorasosszeg;
LZWBinFa (const LZWBinFa &);
LZWBinFa & operator=(const LZWBinFa &);

void kiir (Csomopont* elem, std::ostream& os)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        kiir (elem->egyenesGyermek(), os);
    }
}
```

```
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "---";
        os << elem->getBetu() << "(" << melyseg - 1 << ")" << std::endl ←
        ;
        kiir (elem->nullasGyermek(), os);
        --melyseg;
    }
}

void szabadit (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        szabadit (elem->egyenesGyermek());
        szabadit (elem->nullasGyermek());
        delete elem;
    }
}

protected:
    Csomopont *gyoker;
    int maxMelyseg;
    double atlag, szoras;

    void rmelyseg (Csomopont* elem);
    void ratlag (Csomopont* elem);
    void rszoras (Csomopont* elem);

};

int LZWBinFa::getMelyseg (void)
{
    melyseg = maxMelyseg = 0;
    rmelyseg (gyoker);
    return maxMelyseg-1;
}

double LZWBinFa::getAtlag (void)
{
    melyseg = atlagosszeg = atlagdb = 0;
    ratlag (gyoker);
    atlag = ((double)atlagosszeg) / atlagdb;
    return atlag;
}

double LZWBinFa::getSzoras (void)
{
    atlag = getAtlag ();
    szorasosszeg = 0.0;
    melyseg = atlagdb = 0;

    rszoras (gyoker);
```

```
        if (atlagdb - 1 > 0)
            szoras = std::sqrt( szorasosszeg / (atlagdb - 1));
        else
            szoras = std::sqrt (szorasosszeg);

        return szoras;
    }
void LZWBinFa::rmelyseg (Csomopont* elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        if (melyseg > maxMelyseg)
            maxMelyseg = melyseg;
        rmelyseg (elem->egyenesGyermek());
        rmelyseg (elem->nullasGyermek());
        --melyseg;
    }
}
void
LZWBinFa::ratlag (Csomopont* elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        ratlag (elem->egyenesGyermek());
        ratlag (elem->nullasGyermek());
        --melyseg;
        if (elem->egyenesGyermek() == NULL && elem->nullasGyermek() == NULL)
        {
            ++atlagdb;
            atlagosszeg += melyseg;
        }
    }
}
void
LZWBinFa::rszoras (Csomopont* elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        rszoras (elem->egyenesGyermek());
        rszoras (elem->nullasGyermek());
        --melyseg;
        if (elem->egyenesGyermek() == NULL && elem->nullasGyermek() == NULL)
        {
            ++atlagdb;
            szorasosszeg += ((melyseg - atlag) * (melyseg - atlag));
        }
    }
}
```

```
}

void usage(void)
{
    std::cout << "Usage: lzwtree in_file -o out_file" << std::endl;
}

int
main (int argc, char *argv[])
{
    if (argc != 4) {
        usage();
        return -1;
    }

    char *inFile = *++argv;

    if ((*++argv)+1) != 'o') {
        usage();
        return -2;
    }

    std::fstream beFile (inFile, std::ios_base::in);
    std::fstream kiFile (*++argv, std::ios_base::out);

    unsigned char b;
    LZWBinFa binFa;

    while (beFile.read ((char *) &b, sizeof (unsigned char))) {
        for (int i = 0; i < 8; ++i)
        {
            int egy_e = b & 0x80;
            if ((egy_e >> 7) == 1)
                binFa << '1';
            else
                binFa << '0';
            b <<= 1;
        }
    }

    kiFile << binFa;

    kiFile << "depth = " << binFa.getMelyseg () << std::endl;
    kiFile << "mean = " << binFa.getAtlag () << std::endl;
    kiFile << "var = " << binFa.getSzoras () << std::endl;

    binFa.szabadit ();

    kiFile.close();
```



```
    beFile.close();

    return 0;
}
```

6.6. Mozgató szemantika

Ebben a feladatban a Tag a gyökér fejezetben használt kódhoz fogunk mozgató konstruktort és értékadást. Ennek az a lényege, hogy felesleges másolatok létrehozását nélkül képesek leszünk a binfákat átmozgatni egyik fájlból a másikba. Ezt a programunk úgy fogja megoldani, hogy a létrehozott binfát átrakja egy másik fájlba majd az eredetit törli. Ennek a gyakorlati megvalósítása a lentebb található kód.

```
#include <iostream>
#include <cmath>
#include <fstream>
#include <vector>

class LZWBinFa
{
public:
    LZWBinFa ()
    {
        gyoker = new Csomopont ('/');
        fa = gyoker;
    }
    ~LZWBinFa ()
    {
        if (gyoker != nullptr)
        {
            szabadit (gyoker->egyesGyermekek ());
            szabadit (gyoker->nullasGyermekek ());
            delete(gyoker);
        }
    }
    LZWBinFa (LZWBinFa&& eredeti)
    {
        std::cout<<"Move ctor\n";
        gyoker = nullptr;
        *this = std::move(eredeti);
    }
    LZWBinFa& operator= (LZWBinFa&& eredeti)
    {
        std::cout<<"Move assignment ctor\n";
        std::swap(gyoker, eredeti.gyoker);
    }
};
```

```
        return *this;
    }

    void operator<< (char b)
    {
        if (b == '0')
        {
            if (!fa->nullasGyermek ())
            {
                Csomopont *uj = new Csomopont ('0');
                fa->ujNullasGyermek (uj);
                fa = gyoker;
            }
            else
            {
                fa = fa->nullasGyermek ();
            }
        }
        else
        {
            if (!fa->egyenesGyermek ())
            {
                Csomopont *uj = new Csomopont ('1');
                fa->ujEgyenesGyermek (uj);
                fa = gyoker;
            }
            else
            {
                fa = fa->egyenesGyermek ();
            }
        }
    }

    void kiir (void)
    {
        melyseg = 0;
        kiir (gyoker, std::cout);
    }

    int getMelyseg (void);
    double getAtlag (void);
    double getSzoras (void);

    friend std::ostream & operator<< (std::ostream & os, LZWBinFa & bf)
    {
        bf.kiir (os);
        return os;
    }

    void kiir (std::ostream & os)
    {
```

```
        melyseg = 0;
        kiir (gyoker, os);
    }
```

```
private:
```

```
    class Csomopont
    {
    public:
        Csomopont (char b = '/'):betu (b), balNulla (0), jobbEgy (0)
        {
        };
        ~Csomopont ()
        {
        };
        Csomopont *nullasGyermek () const
        {
            return balNulla;
        }
        Csomopont *egyenesGyermek () const
        {
            return jobbEgy;
        }
        void ujNullasGyermek (Csomopont * gy)
        {
            balNulla = gy;
        }
        void ujEgyenesGyermek (Csomopont * gy)
        {
            jobbEgy = gy;
        }
        char getBetu () const
        {
            return betu;
        }
    }
```

```
private:
```

```
    char betu;
    Csomopont *balNulla;
    Csomopont *jobbEgy;
    Csomopont (const Csomopont &); //másoló konstruktor
    Csomopont & operator= (const Csomopont &);
};
```

```
Csomopont *fa;
int melyseg, atlagosszeg, atlagdb;
double szorasosszeg;
LZWBinFa (const LZWBinFa &);
LZWBinFa & operator= (const LZWBinFa &);

void kiir (Csomopont * elem, std::ostream & os)
```

```
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        kiir (elem->egyGyermek (), os);
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "---";
        os << elem->getBetu () << "(" << melyseg - 1 << ")" << std::endl;
        kiir (elem->nullasGyermek (), os);
        --melyseg;
    }
}

void szabadit (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        szabadit (elem->egyGyermek ());
        szabadit (elem->nullasGyermek ());
        delete elem;
    }
}

protected:
    Csomopont *gyoker;
    int maxMelyseg;
    double atlag, szoras;

    void rmelyseg (Csomopont * elem);
    void ratlag (Csomopont * elem);
    void rszoras (Csomopont * elem);

};

int
LZWBinFa::getMelyseg (void)
{
    melyseg = maxMelyseg = 0;
    rmelyseg (gyoker);
    return maxMelyseg - 1;
}

double
LZWBinFa::getAtlag (void)
{
    melyseg = atlagosszeg = atlagdb = 0;
    ratlag (gyoker);
    atlag = ((double) atlagosszeg) / atlagdb;
    return atlag;
}
```

```
double
LZWBinFa::getSzoras (void)
{
    atlag = getAtlag ();
    szorasosszeg = 0.0;
    melyseg = atlagdb = 0;

    rszoras (gyoker);

    if (atlagdb - 1 > 0)
        szoras = std::sqrt (szorasosszeg / (atlagdb - 1));
    else
        szoras = std::sqrt (szorasosszeg);

    return szoras;
}

void
LZWBinFa::rmelyseg (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        if (melyseg > maxMelyseg)
            maxMelyseg = melyseg;
        rmelyseg (elem->egyenesGyermekek ());
        rmelyseg (elem->nullasGyermekek ());
        --melyseg;
    }
}

void
LZWBinFa::ratlag (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        ratlag (elem->egyenesGyermekek ());
        ratlag (elem->nullasGyermekek ());
        --melyseg;
        if (elem->egyenesGyermekek () == NULL && elem->nullasGyermekek () == NULL <=
            )
        {
            ++atlagdb;
            atlagosszeg += melyseg;
        }
    }
}
```

```
void
LZWBinFa::rszoras (Csomopont * elem)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        rszoras (elem->egyenesGyermek ());
        rszoras (elem->nullasGyermek ());
        --melyseg;
        if (elem->egyenesGyermek () == NULL && elem->nullasGyermek () == NULL ↔
            )
        {
            ++atlagdb;
            szorasosszeg += ((melyseg - atlag) * (melyseg - atlag));
        }
    }
}

LZWBinFa move(LZWBinFa&& eredeti)
{
    LZWBinFa b(std::move(eredeti));
    return b;
}

void
usage (void)
{
    std::cout << "Usage: lzwtree in_file -o out_file" << std::endl;
}

int
main (int argc, char *argv[])
{
    if (argc != 4)
    {
        usage ();
        return -1;
    }

    char *inFile = *++argv;

    if ((*++argv + 1) != 'o')
    {
        usage ();
        return -2;
    }

    std::fstream beFile (inFile, std::ios_base::in);

    if (!beFile)
```

```
{
    std::cout << inFile << " nem letezik..." << std::endl;
    usage ();
    return -3;
}

std::fstream kiFile (***argv, std::ios_base::out);

unsigned char b;
LZWBinFa binFa;

while (beFile.read ((char *) &b, sizeof (unsigned char)))
    if (b == 0x0a)
        break;

bool kommentben = false;

while (beFile.read ((char *) &b, sizeof (unsigned char)))
{
    if (b == 0x3e)
    {
        kommentben = true;
        continue;
    }

    if (b == 0x0a)
    {
        kommentben = false;
        continue;
    }

    if (kommentben)
        continue;

    if (b == 0x4e)
        continue;

    for (int i = 0; i < 8; ++i)
    {
        if (b & 0x80)
            binFa << '1';
        else
            binFa << '0';
        b <<= 1;
    }
}

kiFile << binFa;
```

```
kiFile << "depth = " << binFa.getMelyseg () << std::endl;
kiFile << "mean = " << binFa.getAtlag () << std::endl;
kiFile << "var = " << binFa.getSzoras () << std::endl;

LZWBinFa binFa2 = std::move(binFa);

kiFile << binFa2;

kiFile << "depth = " << binFa2.getMelyseg () << std::endl;
kiFile << "mean = " << binFa2.getAtlag () << std::endl;
kiFile << "var = " << binFa2.getSzoras () << std::endl;

kiFile.close ();
beFile.close ();

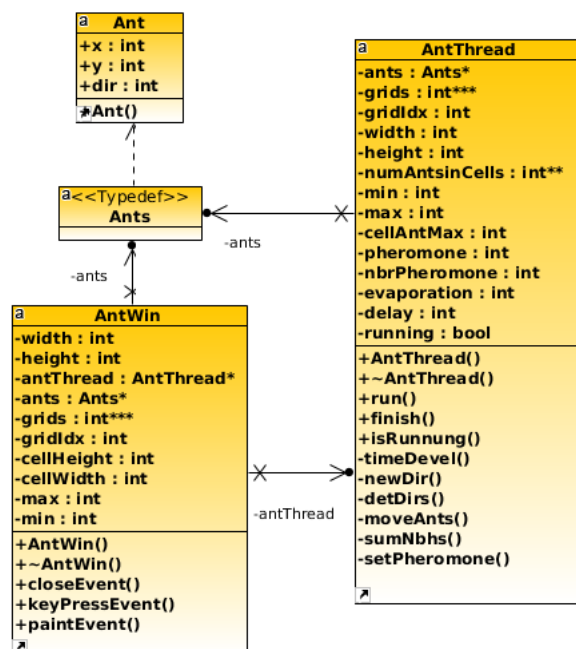
return 0;
}
```


7. fejezet

Helló, Conway!

7.1. Hangyaszimulációk

Ebben a feladatban a hangya szimulációval fogunk foglalkozni. A szimuláció, ahogy a nevéből is kitalálhatjuk a hangyákkal kapcsolatos, még hozzá a hangyák azon tulajdonságával kapcsolatos, hogy két pont között mindig megkeresik a leghatékosabb utvonalat és miután megtalálták csak azt fogják használni. A mi programunk is ezt fogja csinálni. A mi esetünkben a kis pontok lesznek a hangyák amelyek először a különböző pontokba különböző utakon fognak eljutni. Egy kis idő után azonban észrevehetjük, hogy egy-egy pontba már csak egy vonalon fognak haladni a hangyáink. Ez azt jelenti, hogy megtalálták a legrövidebb utat az adott pontba.

Megoldás forrása: https://github.com/AndrasIstvanRacz/Progl/tree/master/P_K%C3%B6nyv/source/Conway/Myrmecologist

7.2. Java életjáték

Ebben a feladatban a John Conway-féle életjátékot kellett megvalósítsuk egy java programban azon belül is a sikló-kilövőt.

John Conway, a Cambridge Egyetem egyik matematikusa találta ki az életjátékot. Ez matematikai szempontból az úgynevezett sejtautomaták közé tartozik (Az olyan diszkrét modelleket, amiket a számelméletben mikrostruktúrák modellezésére használnak sejtautomatáknak nevezzük). A program egy négyzetrácsot fog megjeleníteni. A négyzetrács fekete cellákat sejteknek nevezzük. Egy cellához legközelebb lévő 8 cellát a cella környezetének nevezzük. Az életjáték körökre van osztva. Az első körben elhelyezünk tetszőleges számú sejtet. Ez után a játékosnak nincs beleszólása a játékmenetbe. Egy sejtrel ezután három dolog történhet:

- 1) A sejt túléli a kört, ha két vagy három szomszédja van.
- 2) A sejt elpusztul, ha kevesebb (elszigetelődés), vagy háromnál több (túlnépesedés) szomszédja van.
- 3) Új sejt születik minden olyan cellában, melynek környezetében pontosan három sejt található.

Fontos, hogy ezek a változások csak kör végén következnek be. Ez azt jelenti, hogy az elhalálozók nem befolyásolják a túlélést és a születéseket illetve a születők sem befolyásolják az elhalálozókat.

Az életjáték eredményezhet speciális alakzatokat (alakzatoknak nevezzük a sejtek egy halmazát), ezek közül mi a sikló-kilövővel fogunk foglalkozni. Ennek az az érdekessége, hogy négy fázis után önmagába alakul vissza miközben egy kockányit mindig elmozdul, tehát átlós mozgással végez. Ez az alakzat a hackerek hivatalos emblémája is.

```
public class Sejtautomata extends java.awt.Frame implements Runnable {
    public static final boolean ÉLŐ = true;
    public static final boolean HALOTT = false;
    protected boolean [][][] rácsek = new boolean [2][][];
    protected boolean [][] rács;
    protected int rácsIndex = 0;
    protected int cellaSzélesség = 20;
    protected int cellaMagasság = 20;
    protected int szélesség = 20;
    protected int magasság = 10;
    protected int várakozás = 1000;
    private java.awt.Robot robot;
    private boolean pillanatfelvétel = false;
    private static int pillanatfelvételSzámláló = 0;

    public Sejtautomata(int szélesség, int magasság) {
        this.szélesség = szélesség;
        this.magasság = magasság;
        rácsek[0] = new boolean[magasság][szélesség];
        rácsek[1] = new boolean[magasság][szélesség];
        rácsIndex = 0;
        rács = rácsek[rácsIndex];
        for(int i=0; i<rács.length; ++i)
            for(int j=0; j<rács[0].length; ++j)
                rács[i][j] = HALOTT;
    }
}
```

```
siklóKilövő(rács, 5, 60);
addWindowListener(new java.awt.event.WindowAdapter() {
    public void windowClosing(java.awt.event.WindowEvent e) {
        setVisible(false);
        System.exit(0);
    }
});

addKeyListener(new java.awt.event.KeyAdapter() {
    public void keyPressed(java.awt.event.KeyEvent e) {
        if(e.getKeyCode() == java.awt.event.KeyEvent.VK_K) {
            cellaSzélesség /= 2;
            cellaMagasság /= 2;
            setSize(Sejtautomata.this.szélesség*cellaSzélesség,
                    Sejtautomata.this.magasság*cellaMagasság);
            validate();
        } else if(e.getKeyCode() == java.awt.event.KeyEvent.VK_N) {
            cellaSzélesség *= 2;
            cellaMagasság *= 2;
            setSize(Sejtautomata.this.szélesség*cellaSzélesség,
                    Sejtautomata.this.magasság*cellaMagasság);
            validate();
        } else if(e.getKeyCode() == java.awt.event.KeyEvent.VK_S)
            pillanatfelvétel = !pillanatfelvétel;
        else if(e.getKeyCode() == java.awt.event.KeyEvent.VK_G)
            várakozás /= 2;
        else if(e.getKeyCode() == java.awt.event.KeyEvent.VK_L)
            várakozás *= 2;
        repaint();
    }
});

addMouseListener(new java.awt.event.MouseAdapter() {
    public void mousePressed(java.awt.event.MouseEvent m) {
        int x = m.getX()/cellaSzélesség;
        int y = m.getY()/cellaMagasság;
        rácsok[rácsIndex][y][x] = !rácsok[rácsIndex][y][x];
        repaint();
    }
});

addMouseMotionListener(new java.awt.event.MouseMotionAdapter() {
    public void mouseDragged(java.awt.event.MouseEvent m) {
        int x = m.getX()/cellaSzélesség;
        int y = m.getY()/cellaMagasság;
        rácsok[rácsIndex][y][x] = ÉLŐ;
        repaint();
    }
});
```

```
cellaSzélesség = 10;
cellaMagasság = 10;
try {
    robot = new java.awt.Robot(
        java.awt.GraphicsEnvironment.
            getLocalGraphicsEnvironment().
            getDefaultScreenDevice());
} catch(java.awt.AWTException e) {
    e.printStackTrace();
}

setTitle("Sejtautomata");
setResizable(false);
setSize(szélesség*cellaSzélesség,
        magasság*cellaMagasság);
setVisible(true);
new Thread(this).start();
}

public void paint(java.awt.Graphics g) {
    boolean [][] rács = rácsok[rácsIndex];
    for(int i=0; i<rács.length; ++i) {
        for(int j=0; j<rács[0].length; ++j) {
            if(rács[i][j] == ÉLŐ)
                g.setColor(java.awt.Color.BLACK);
            else
                g.setColor(java.awt.Color.WHITE);
            g.fillRect(j*cellaSzélesség, i*cellaMagasság,
                cellaSzélesség, cellaMagasság);
            g.setColor(java.awt.Color.LIGHT_GRAY);
            g.drawRect(j*cellaSzélesség, i*cellaMagasság,
                cellaSzélesség, cellaMagasság);
        }
    }
}

if(pillanatfelvétel) {
    pillanatfelvétel = false;
    pillanatfelvétel(robot.createScreenCapture
        (new java.awt.Rectangle
            (getLocation().x, getLocation().y,
            szélesség*cellaSzélesség,
            magasság*cellaMagasság)));
}

public int szomszédokSzáma(boolean [][] rács,
    int sor, int oszlop, boolean állapot) {
    int állapotúSzomszéd = 0;
    for(int i=-1; i<2; ++i)
        for(int j=-1; j<2; ++j)
```

```
        if(!((i==0) && (j==0))) {
            int o = oszlop + j;
            if(o < 0)
                o = szélesség-1;
            else if(o >= szélesség)
                o = 0;

            int s = sor + i;
            if(s < 0)
                s = magasság-1;
            else if(s >= magasság)
                s = 0;

            if(rács[s][o] == állapot)
                ++állapotúSzomszéd;
        }

        return állapotúSzomszéd;
    }

    public void időFejlődés() {

        boolean [][] rácsElőtte = rácsok[rácsIndex];
        boolean [][] rácsUtána = rácsok[(rácsIndex+1)%2];

        for(int i=0; i<rácsElőtte.length; ++i) {
            for(int j=0; j<rácsElőtte[0].length; ++j) {

                int élők = szomszédokSzáma(rácsElőtte, i, j, ÉLŐ);

                if(rácsElőtte[i][j] == ÉLŐ) {

                    if(élők==2 || élők==3)
                        rácsUtána[i][j] = ÉLŐ;
                    else
                        rácsUtána[i][j] = HALOTT;
                } else {

                    if(élők==3)
                        rácsUtána[i][j] = ÉLŐ;
                    else
                        rácsUtána[i][j] = HALOTT;
                }
            }
        }

        rácsIndex = (rácsIndex+1)%2;
    }

    public void run() {
```

```
while(true) {
    try {
        Thread.sleep(várakozás);
    } catch (InterruptedException e) {}

    időFejlődés();
    repaint();
}

}

public void sikló(boolean [][] rács, int x, int y) {

    rács[y+ 0][x+ 2] = ÉLŐ;
    rács[y+ 1][x+ 1] = ÉLŐ;
    rács[y+ 2][x+ 1] = ÉLŐ;
    rács[y+ 2][x+ 2] = ÉLŐ;
    rács[y+ 2][x+ 3] = ÉLŐ;

}

public void siklóKilövő(boolean [][] rács, int x, int y) {

    rács[y+ 6][x+ 0] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 1] = ÉLŐ;
    rács[y+ 7][x+ 0] = ÉLŐ;
    rács[y+ 7][x+ 1] = ÉLŐ;

    rács[y+ 3][x+ 13] = ÉLŐ;

    rács[y+ 4][x+ 12] = ÉLŐ;
    rács[y+ 4][x+ 14] = ÉLŐ;

    rács[y+ 5][x+ 11] = ÉLŐ;
    rács[y+ 5][x+ 15] = ÉLŐ;
    rács[y+ 5][x+ 16] = ÉLŐ;
    rács[y+ 5][x+ 25] = ÉLŐ;

    rács[y+ 6][x+ 11] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 15] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 16] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 22] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 23] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 24] = ÉLŐ;
    rács[y+ 6][x+ 25] = ÉLŐ;

    rács[y+ 7][x+ 11] = ÉLŐ;
    rács[y+ 7][x+ 15] = ÉLŐ;
    rács[y+ 7][x+ 16] = ÉLŐ;
    rács[y+ 7][x+ 21] = ÉLŐ;
    rács[y+ 7][x+ 22] = ÉLŐ;
```

```
        rács[y+ 7][x+ 23] = ÉLŐ;
        rács[y+ 7][x+ 24] = ÉLŐ;

        rács[y+ 8][x+ 12] = ÉLŐ;
        rács[y+ 8][x+ 14] = ÉLŐ;
        rács[y+ 8][x+ 21] = ÉLŐ;
        rács[y+ 8][x+ 24] = ÉLŐ;
        rács[y+ 8][x+ 34] = ÉLŐ;
        rács[y+ 8][x+ 35] = ÉLŐ;

        rács[y+ 9][x+ 13] = ÉLŐ;
        rács[y+ 9][x+ 21] = ÉLŐ;
        rács[y+ 9][x+ 22] = ÉLŐ;
        rács[y+ 9][x+ 23] = ÉLŐ;
        rács[y+ 9][x+ 24] = ÉLŐ;
        rács[y+ 9][x+ 34] = ÉLŐ;
        rács[y+ 9][x+ 35] = ÉLŐ;

        rács[y+ 10][x+ 22] = ÉLŐ;
        rács[y+ 10][x+ 23] = ÉLŐ;
        rács[y+ 10][x+ 24] = ÉLŐ;
        rács[y+ 10][x+ 25] = ÉLŐ;

        rács[y+ 11][x+ 25] = ÉLŐ;
    }

    public void pillanatfelvétel(java.awt.image.BufferedImage felvetel) {
        StringBuffer sb = new StringBuffer();
        sb = sb.delete(0, sb.length());
        sb.append("sejtautomata");
        sb.append(++pillanatfelvételSzámláló);
        sb.append(".png");
        try {
            javax.imageio.ImageIO.write(felvetel, "png",
                                         new java.io.File(sb.toString()));
        } catch (java.io.IOException e) {
            e.printStackTrace();
        }
    }

    public void update(java.awt.Graphics g) {
        paint(g);
    }

    public static void main(String[] args) {
        new Sejtautomata(100, 75);
    }
}
```

7.3. Qt C++ életjáték

Ebben a feladatban is John Conway életjátékát fogjuk megvalósítani, csak ezúttal C++-ban Qt gui segítségével. A program működési elve ugyan az, illetve a szabályok is megegyeznek az előző feladatban lévőkkel.

Megoldás forrása: https://github.com/AndrasIstvanRacz/Progl/tree/master/P_K%C3%B6nyv/source/Conway/Gol_Qt_C%2B%2B

7.4. BrainB Benchmark

Ebben a feladatban a Brain Benchmarkkal kellett foglalkoznunk, ami az agy koncentrációs késégét méri. A Brain Benchmark meghatározza, hogy az agyunk milyen gyorsan képes reagálni, mennyire képes összpontosítani egy adott feladatra illetve teszteli a memóriát. Az általunk használt program ezt úgy teszi meg, hogy a képernyőn megjelenít kis négyzeteket bennük egy körrel. A felhasználó feladata az, hogy válasszon egyet a négyzetek közül és a benne lévő körre kattintson, és nyomva tartva az egeret kövesse azt. Eközben újabb és újabb négyzetek fognak megjelenni. Abban az esetben ha az egeret elengedjük vagy az általunk kiválasztott kört elveszítjük a négyzetek elkezdenek eltűnni. A program ezen a adatok alapján ki fogja számolni a reakcióidőnket. Ez az esztrólók körében eléggé elterjedt mivel azon a területen fontos, hogy az agy a lehető leggyorsabban reagáljon.

Megoldás forrása: https://github.com/AndrasIstvanRacz/Progl/tree/master/P_K%C3%B6nyv/source/Conway/BrainB

8. fejezet

Helló, Schwarzenegger!

8.1. Szoftmax Py MNIST

Ezen feladat helyet az SMNIST-et csináltam.

8.2. Mély MNIST

Ezen feladat helyet az SMNIST-et csináltam.

8.3. Minecraft-MALMÖ

A MALMÖ project a microsoft által létrehozott olyan platform amely segítségével a mesterséges intelligenciával végezhetünk kutatásokat, méghozzá az igen nagy népszerűséget élvező Minecraft játékon keresztül. A megoldáshoz nagy segítséget nyújtot a Malmo Platform Tutorial amit a következő címen találhatunk meg https://microsoft.github.io/malmo/0.17.0/Python_Examples/Tutorial.pdf.

A feladat elkezdése előtt meg kell látogatnunk a következő linket <https://github.com/Microsoft/malmo>. Itt láthatjuk, hogy a Malmö telepítése elvégezhető Python Pip-el is illetve használhatjuk a pre-built verziókat is. Én a Linux pre-built verziót használtam a feladat megoldásához. Bármelyik verzió használásához szükségünk lesz az open JDK 8-ra. Ezután megnyitotuk a letöltött Malmo mappát és az abban található Minecraft file-t megnyitjuk terminálban. Majd ./launchClient.sh paranccsal elindítjuk a clienst.

Mostmár, hogy fut a cliensünk elkezdhetünk foglalkozni a feladatunkkal ami az volt, hogy Steve képes legyen mozogni a neki megadot világban anélkül, hogy megakadna. Ehhez először ismernünk kell az alap mozgási parancsokat.

```
agent_host.sendCommand("turn 1") // Jobbra fordul, teljes sebességgel. -1 ←  
    esetén elenkező irányba fog fordulni. agent_host.sendCommand("move 1") ←  
    // 1-el előre -1-el hátrafelé indul teljes sebeséggel  
  
agent_host.sendCommand("pitch 1") // 1-el lefelé tekintünk -1-el pedig az ←  
    elenkező irányba
```

```
agent_host.sendCommand("strafe -1") //bal oldalra mozdul, teljes ←  
    sebességgel  
  
agent_host.sendCommand("jump 1") //ugrálás  
  
agent_host.sendCommand("crouch 1") //guggolás  
  
agent_host.sendCommand("attack 1") //támadás
```

MalmoPython.MissionSpec() függvény a missionXML-ből meghatározza, hogy milyen biomot akarunk létrehozni, milyen játékmódba legyünk állítva illetve meddig fusson egy adott mission. Ezt majd átadja a my_mission változonak.

Példa a missionXML-re

```
'''<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" standalone="no" ?>  
    <Mission xmlns="http://ProjectMalmo.microsoft.com" xmlns:xsi=" ←  
        http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance">  
  
        <About>  
            <Summary>gitlab.com/whoisZORZ</Summary>  
        </About>  
  
        <ServerSection>  
            <ServerHandlers>  
                <FlatWorldGenerator generatorString="3;7,220*1,5*3,2;3;, ←  
                    biome_1"/>  
                <DrawingDecorator>  
                    <DrawSphere x="-27" y="70" z="0" radius="30" type=" ←  
                        air"/>  
                </DrawingDecorator>  
                <ServerQuitFromTimeUp timeLimitMs="360000"/>  
                <ServerQuitWhenAnyAgentFinishes/>  
            </ServerHandlers>  
        </ServerSection>  
  
        <AgentSection mode="Survival">  
            <Name>ZORZBot</Name>  
            <AgentStart/>  
            <AgentHandlers>  
                <ObservationFromFullStats/>  
                <ContinuousMovementCommands turnSpeedDegs="180"/>  
            </AgentHandlers>  
        </AgentSection>  
    </Mission>'''
```

Mielőtt bármit is csinálnánk az agentnek meg kell adnunk, hogy folyamatosan előre haladjon és deklarálunk neki néhány változót: a pozíció koordinátákat, irány változót, a nézetet pedig a stevepitch változó fogja

tárolni. A yaw értéke a Minecraft koordináta-rendszeréhez igazodik a 180 északot, a 0 délt, a 90 nyugatot és a -90 pedig keletet.

```
# Loop until mission starts:
print("Waiting for the mission to start ", end=' ')
world_state = agent_host.getWorldState()
while not world_state.has_mission_begun:
    print(".", end=" ")
    time.sleep(0.1)
    world_state = agent_host.getWorldState()
    for error in world_state.errors:
        print("Error:", error.text)

print()
print("Mission running ", end=' ')

    agent_host.sendCommand( "move 1" )

Sx = 0
Sz = 0
sy = 0
Syaw = 0
Spitch = 0
eidx = 0
eidxj = 0
eidxb = 0
Barrier = 0
```

Steve-t mozgás közben blokkok fogják körül venni ezért előfordulhat, hogy megakad valamilyen akadályba például nekimegy egy fának. Ennek elkerülése érdekében a json függvénnyel információt fogunk gyűjteni a Steve-t körülvevő blokkokról. Ezeket az információkat terminálra is kiírathatjuk.

```
if world_state.number of observations since last state > 0:
    msg = world_state.observations[-1].text
    observations = json.loads(msg)
    nbr = observations.get("nbr3x3", 0)
    print("Mit látok: ", nbr)

    if "Yaw" in observations:
        Syaw = observations["Yaw"]
    if "Pitch" in observations:
        Spitch = observations["Pitch"]
    if "XPos" in observations:
        Sx = observations["XPos"]
    if "ZPos" in observations:
        Sz = observations["ZPos"]
    if "YPos" in observations:
        Sy = observations["YPos"]

print ("Pozicio koordinatak: ", Sx, Sz, Sy)
print ("Irany: ", Syaw)
```

```
print ("Nezet: ", Spitch)

if Syaw >= 180-22.5 and Syaw <= 180+22.5 :
    eidx = 1
    eidxj = 2
    eidxb = 0

if Syaw >= 180+22.5 and Syaw <= 270-22.5 :
    eidx = 2
    eidxj = 5
    eidxb = 1

if Syaw >= 270-22.5 and Syaw <= 270+22.5 :
    eidx = 5
    eidxj = 8
    eidxb = 2

if Syaw >= 270+22.5 and Syaw <= 360-22.5 :
    eidx = 8
    eidxj = 7
    eidxb = 5

if Syaw >= 360-22.5 or Syaw <= 0+22.5 :
    eidx = 7
    eidxj = 6
    eidxb = 8

if Syaw >= 0+22.5 and Syaw <= 90-22.5 :
    eidx = 6
    eidxj = 3
    eidxb = 7

if Syaw >= 90-22.5 and Syaw <= 90+22.5 :
    eidx = 3
    eidxj = 0
    eidxb = 6

if Syaw >= 90+22.5 and Syaw <= 180-22.5 :
```

Amikor Stevenek nem lesz szabad útja,akkor arra fogjuk utasítani, hogy kezdjen el fordulni és növeljük a Barrier változót eggyel.Amenyiben szabad az út Stevnek nem kell csinálnia semmit csak előre haladnia.Egyes akadályokat Steve ugrással is kivédhet.

```
if nbr[eidx+9]!="air" or nbr[eidxj+9]!="air" or nbr[eidxb+9]!="air":
    print ("Nincs szabad utam, elottem: ", nbr[eidx+9])
    agent_host.sendCommand ("turn" + str(turn))
```

```
        Barrier = Barrier + 1
    else:
        print ("Szabad az ut!")
        agent_host.sendCommand ("turn 0")
        agent_host.sendCommand ("jump 0")
        agent_host.sendCommand ("attack 0")
        Barrier = 0

    if Barrier > 8:
        agent_host.sendCommand ("jump 1")

    lepes = lepes + 1
    if lepes > 100:
        lepes = 0
    if tav < 20:
        prevSx = Sx
        prevSz = Sz
        prevSy = Sy
        turn = turn * -1
        agent_host.sendCommand ("attack 1")

    time.sleep(1)

print()
print("Mission ended")
# Mission has ended.
```

9. fejezet

Helló, Chaitin!

9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben

Ebben a feladatban egy olyan programot kellett készítenünk, amely meghatározza egy szám faktoriálisát. Faktoriálisnak nevezzük a matematikában egy n nemnegatív egész szám, n -nél kisebb vagy egyenlő pozitív egész számok szorzatát (Jelölése: $n!$). Ezt a programot iteratív és rekurzív módon is meg kellett valósítani Lisp-ben.

Faktoriális iteratíván

Elsőnek itt láthatjuk az iteratív megoldásunkat amit egy `for loop`-al oldottunk meg. Láthatjuk, hogy `z`-nek bekérünk egy számot aminek a faktoriálisát meg akarjuk tudni. Itt még definiáltunk egy `y`-t is amiben a megoldásunkat fogjuk tárolni. Ezután indítunk egy `for` ciklust ami 1-től `z`-ig össze fogja szorozni a számokat amit eltárolunk `y`-ban. Végül `princ` paranccsal kiíratjuk `y`-t ami a bekért számunk faktoriálisa lesz.

```
(princ "Szam: ")
(setq z (read))
(setq y 1)
(loop for x from 1 to z
      do (setq y (* y x))
      )
(princ y)
```

Faktoriális rekurzívan

A rekurzív megvalósításban elsőnek írtunk egy `factorial` nevű függvényt. Ez maga nem olyan bonyolult, mindössze egy `if-es` eldöntésből áll. ha a szám kisebb mint 2 akkor a faktoriálisunk 1 lesz. Ellenkező esetben viszont a szám változott megszoroza azzal a számmal amit a `factorial` függvény fog vissza adni a $(\text{szam} - 1)$ -re. Ezen a ponton láthatjuk, hogy ez egy rekurzív függvény mivel a végrehajtás során önmagát hívja meg. A függvény megírása után nincs más dolgunk csak bekérünk egy számot `z` néven, majd egy kiíratáson belül meghívjuk rá a `factorial` függvényt. Ez vissza is fogja adni a bekért szám faktoriálisát.

```
(defun factorial(szam)
  (if (< szam 2)
      1
      (* szam (factorial (- szam 1)))))
```

```
)  
(princ "Szam: ")  
(setq z (read))  
  
(princ (factorial z))
```

9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt

A feladatunk az volt, hogy írjunk olyan script-fukiterjesztést a GIMP programhoz, amely megvalósítja a króm effektet egy bemenő szövegre!

Először létrehozunk egy 8 elemből álló tömböt egy függvény segítségével amelynek beállítjuk az értékeit.

```
(define (color-curve)  
  (let* (  
    (tomb (cons-array 8 'byte))  
  )  
    (aset tomb 0 0)  
    (aset tomb 1 0)  
    (aset tomb 2 50)  
    (aset tomb 3 190)  
    (aset tomb 4 110)  
    (aset tomb 5 20)  
    (aset tomb 6 200)  
    (aset tomb 7 190)  
  tomb)  
)
```

Ennek a definenak a segítségével tudjuk majd elérni a lista x-edik elemét.

```
(define (elem x lista)  
  
  (if (= x 1) (car lista) (elem (- x 1) (cdr lista) ) )  
  
)
```

A következő kodrész felel a kép megformázásért.

```
(define (text-wh text font fontsize)  
(let*  
  (  
    (text-width 1)  
    (text-height 1)  
  )  
  
  (set! text-width (car (gimp-text-get-extents-fontname text fontsize ↵  
    PIXELS font)))
```

```

    (set! text-height (elem 2 (gimp-text-get-extents-fontname text ↵
        fontsize PIXELS font)))

    (list text-width text-height)
  )
)

(define (script-fu-bhax-chrome-border text font fontsize width height new- ↵
    width color gradient border-size)
  (let*
    (
      (text-width (car (text-wh text font fontsize)))
      (text-height (elem 2 (text-wh text font fontsize)))
      (image (car (gimp-image-new width (+ height (/ text-height 2)) 0)))
      (layer (car (gimp-layer-new image width (+ height (/ text-height 2) ↵
          ) RGB-IMAGE "bg" 100 LAYER-MODE-NORMAL-LEGACY)))
      (textfs)
      (layer2)
    )

    (gimp-image-insert-layer image layer 0 0)

    (gimp-image-select-rectangle image CHANNEL-OP-ADD 0 (/ text-height 2) ↵
        width height)
    (gimp-context-set-foreground '(255 255 255))
    (gimp-drawable-edit-fill layer FILL-FOREGROUND )

    (gimp-image-select-rectangle image CHANNEL-OP-REPLACE border-size (+ (/ ↵
        text-height 2) border-size) (- width (* border-size 2)) (- height ↵
        (* border-size 2)))
    (gimp-context-set-foreground '(0 0 0))
    (gimp-drawable-edit-fill layer FILL-FOREGROUND )

    (gimp-image-select-rectangle image CHANNEL-OP-REPLACE (* border-size 3) ↵
        0 text-width text-height)
    (gimp-drawable-edit-fill layer FILL-FOREGROUND )

    (gimp-selection-none image)

    ;step 1
    (gimp-context-set-foreground '(255 255 255))

    (set! textfs (car (gimp-text-layer-new image text font fontsize PIXELS) ↵
        ))
    (gimp-image-insert-layer image textfs 0 0)
    (gimp-layer-set-offsets textfs (* border-size 3) 0)

    (set! layer (car (gimp-image-merge-down image textfs CLIP-TO-BOTTOM- ↵

```



```

    LAYER) ) )

;step 2
(plug-in-gauss-iir RUN-INTERACTIVE image layer 25 TRUE TRUE)

;step 3
(gimp-drawable-levels layer HISTOGRAM-VALUE .18 .38 TRUE 1 0 1 TRUE)

;step 4
(plug-in-gauss-iir RUN-INTERACTIVE image layer 2 TRUE TRUE)

;step 5
(gimp-image-select-color image CHANNEL-OP-REPLACE layer '(0 0 0))
(gimp-selection-invert image)

;step 6
(set! layer2 (car (gimp-layer-new image width (+ height (/ text-height 2)) RGB-IMAGE "2" 100 LAYER-MODE-NORMAL-LEGACY)))
(gimp-image-insert-layer image layer2 0 0)

;step 7
(gimp-context-set-gradient gradient)
(gimp-edit-blend layer2 BLEND-CUSTOM LAYER-MODE-NORMAL-LEGACY GRADIENT- ←
  LINEAR 100 0 REPEAT-NONE
  FALSE TRUE 5 .1 TRUE width 0 width (+ height (/ text-height 2)))

;step 8
(plug-in-bump-map RUN-NONINTERACTIVE image layer2 layer 120 25 7 5 5 0 ←
  0 TRUE FALSE 2)

;step 9
(gimp-curves-spline layer2 HISTOGRAM-VALUE 8 (color-curve))

(gimp-image-scale image new-width (/ (* new-width (+ height (/ text- ←
  height 2))) width))

(gimp-display-new image)
(gimp-image-clean-all image)
)
)

```

A következő kódrészletben a felhasználó használhatja az általunk alapértelmezetté tett beállításokat illetve lehetőséget biztosítunk neki, hogy más értékeket használjon.

```

(script-fu-register "script-fu-bhax-chrome-border"
  "Chrome3-Border2"
  "Creates a chrome effect on a given text."
  "Norbert Bátfai"
  "Copyright 2019, Norbert Bátfai"
  "January 19, 2019"
  ""

```

```
SF-STRING      "Text"      "Rácz András István"
SF-FONT         "Font"      "Sans"
SF-ADJUSTMENT  "Font size" '(160 1 1000 1 10 0 1)
SF-VALUE       "Width"      "1920"
SF-VALUE       "Height"     "1080"
SF-VALUE       "New width"  "400"
SF-COLOR       "Color"      '(255 0 0)
SF-GRADIENT    "Gradient"   "Crown molding"
SF-VALUE       "Border size" "7"
)
(script-fu-menu-register "script-fu-bhax-chrome-border"
  "<Image>/File/Create/BHAX"
)
```

9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala

Ebben a feladatban egy olyan scriptet kellett írjunk a GIMP-hez, amely egy névből mandalát készít. Ezt a kapott szöveg többszörös elforgatásával tehetjük meg. Ennek megvalósítását szemlélteti a következő kód.

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

```
(define (elem x lista)

  (if (= x 1) (car lista) (elem (- x 1) (cdr lista) ) )

)

(define (text-width text font fontsize)
(let*
  (
    (text-width 1)
  )
  (set! text-width (car (gimp-text-get-extents-fontname text fontsize ↵
    PIXELS font)))

  text-width
)
)

(define (text-wh text font fontsize)
(let*
  (
    (text-width 1)
    (text-height 1)
  )
  ;;
  (set! text-width (car (gimp-text-get-extents-fontname text fontsize ↵
    PIXELS font)))
  ;; ved ki a lista 2. elemét
```

```
(set! text-height (elem 2 (gimp-text-get-extents-fontname text ↵
  fontsize PIXELS font)))
;;;

(list text-width text-height)
)

)

; (text-width "alma" "Sans" 100)

(define (script-fu-bhax-mandala text text2 font fontsize width height color ↵
  gradient)
(let*
  (
    (image (car (gimp-image-new width height 0)))
    (layer (car (gimp-layer-new image width height RGB-IMAGE "bg" 100 ↵
      LAYER-MODE-NORMAL-LEGACY)))
    (textfs)
    (text-layer)
    (text-width (text-width text font fontsize))
    ;;;
    (text2-width (car (text-wh text2 font fontsize)))
    (text2-height (elem 2 (text-wh text2 font fontsize)))
    ;;;
    (textfs-width)
    (textfs-height)
    (gradient-layer)
  )

  (gimp-image-insert-layer image layer 0 0)

  (gimp-context-set-foreground '(0 255 0))
  (gimp-drawable-fill layer FILL-FOREGROUND)
  (gimp-image-undo-disable image)

  (gimp-context-set-foreground color)

  (set! textfs (car (gimp-text-layer-new image text font fontsize PIXELS) ↵
    ))
  (gimp-image-insert-layer image textfs 0 -1)
  (gimp-layer-set-offsets textfs (- (/ width 2) (/ text-width 2)) (/ ↵
    height 2))
  (gimp-layer-resize-to-image-size textfs)

  (set! text-layer (car (gimp-layer-new-from-drawable textfs image)))
  (gimp-image-insert-layer image text-layer 0 -1)
  (gimp-item-transform-rotate-simple text-layer ROTATE-180 TRUE 0 0)
  (set! textfs (car (gimp-image-merge-down image text-layer CLIP-TO-BOTTOM ↵
    -LAYER)))
```

```
(set! text-layer (car (gimp-layer-new-from-drawable textfs image)))
(gimp-image-insert-layer image text-layer 0 -1)
(gimp-item-transform-rotate text-layer (/ *pi* 2) TRUE 0 0)
(set! textfs (car(gimp-image-merge-down image text-layer CLIP-TO-BOTTOM ↔
-LAYER)))

(set! text-layer (car (gimp-layer-new-from-drawable textfs image)))
(gimp-image-insert-layer image text-layer 0 -1)
(gimp-item-transform-rotate text-layer (/ *pi* 4) TRUE 0 0)
(set! textfs (car(gimp-image-merge-down image text-layer CLIP-TO-BOTTOM ↔
-LAYER)))

(set! text-layer (car (gimp-layer-new-from-drawable textfs image)))
(gimp-image-insert-layer image text-layer 0 -1)
(gimp-item-transform-rotate text-layer (/ *pi* 6) TRUE 0 0)
(set! textfs (car(gimp-image-merge-down image text-layer CLIP-TO-BOTTOM ↔
-LAYER)))

(plug-in-autocrop-layer RUN-NONINTERACTIVE image textfs)
(set! textfs-width (+ (car(gimp-drawable-width textfs)) 100))
(set! textfs-height (+ (car(gimp-drawable-height textfs)) 100))

(gimp-layer-resize-to-image-size textfs)

(gimp-image-select-ellipse image CHANNEL-OP-REPLACE (- (- (/ width 2) ↔
(/ textfs-width 2)) 18)
  (- (- (/ height 2) (/ textfs-height 2)) 18) (+ textfs-width 36) (+ ↔
textfs-height 36))
(plug-in-sel2path RUN-NONINTERACTIVE image textfs)

(gimp-context-set-brush-size 22)
(gimp-edit-stroke textfs)

(set! textfs-width (- textfs-width 70))
(set! textfs-height (- textfs-height 70))

(gimp-image-select-ellipse image CHANNEL-OP-REPLACE (- (- (/ width 2) ↔
(/ textfs-width 2)) 18)
  (- (- (/ height 2) (/ textfs-height 2)) 18) (+ textfs-width 36) (+ ↔
textfs-height 36))
(plug-in-sel2path RUN-NONINTERACTIVE image textfs)

(gimp-context-set-brush-size 8)
(gimp-edit-stroke textfs)

(set! gradient-layer (car (gimp-layer-new image width height RGB-IMAGE ↔
"gradient" 100 LAYER-MODE-NORMAL-LEGACY)))

(gimp-image-insert-layer image gradient-layer 0 -1)
```

```
(gimp-image-select-item image CHANNEL-OP-REPLACE textfs)
(gimp-context-set-gradient gradient)
(gimp-edit-blend gradient-layer BLEND-CUSTOM LAYER-MODE-NORMAL-LEGACY ↔
  GRADIENT-RADIAL 100 0
REPEAT-TRIANGULAR FALSE TRUE 5 .1 TRUE (/ width 2) (/ height 2) (+ (+ ↔
  (/ width 2) (/ textfs-width 2)) 8) (/ height 2))

(plug-in-sel2path RUN-NONINTERACTIVE image textfs)

(set! textfs (car (gimp-text-layer-new image text2 font fontsize PIXELS ↔
  )))
(gimp-image-insert-layer image textfs 0 -1)
(gimp-message (number->string text2-height))
(gimp-layer-set-offsets textfs (- (/ width 2) (/ text2-width 2)) (- (/ ↔
  height 2) (/ text2-height 2)))

; (gimp-selection-none image)
; (gimp-image-flatten image)

(gimp-display-new image)
(gimp-image-clean-all image)
)

)

(script-fu-register "script-fu-bhax-mandala"
  "Mandala9"
  "Creates a mandala from a text box."
  "Norbert Bátfai"
  "Copyright 2019, Norbert Bátfai"
  "January 9, 2019"
  ""
  SF-STRING      "Text"      "Rácz Andras István"
  SF-STRING      "Text2"     "BHAX"
  SF-FONT         "Font"      "Sans"
  SF-ADJUSTMENT   "Font size" '(100 1 1000 1 10 0 1)
  SF-VALUE        "Width"     "1000"
  SF-VALUE        "Height"    "1000"
  SF-COLOR        "Color"     '(255 0 0)
  SF-GRADIENT     "Gradient"  "Deep Sea"
)
(script-fu-menu-register "script-fu-bhax-mandala"
  "<Image>/File/Create/BHAX"
)
```

10. fejezet

Helló, Gutenberg!

10.1. Programozási alapfogalmak

1. Fejezet: Bevezetés

Ebben a fejezetben megismerkedhetünk az alapvető fogalmakkal. Továbbá olvashatunk arról, hogy mi alapján osztályozzuk a programnyelveket. Megismerjük a programnyelvek két csoportjait: imperatív, deklaratív illetve, tudatja velünk hogy mik sorolhatók az egyéb nyelvek közé.

2. Fejezet: Alapelemek

A második fejezetben egy programozási nyelv alapeszközeit, alapfogalmait ismerjük meg. Részletesen tárgyalunk a karakterkészletről illetve a többkarakteres szimbólumokról. A második fejezet negyedik részétől kezdve a különböző adattípusokról, konstansokról, mutatókról és változókról olvashatunk.

3. Fejezet: Kifejezések

Ebben a fejezetben a kifejezésekről beszélünk. Megnézzük, hogy egy kifejezés milyen komponensekből tevődnek össze (operandusok, operátorok, zárojelek). Megtudjuk, hogy egy kifejezésnek három alakja lehet infix, prefix és postfix. Ezután rátérünk a C nyelvben használt operátorok megismerésére.

10.2. Programozás bevezetés

1. Fejezet: Alapismeretek

Az első fejezetben arról olvashatunk, hogy, hogyan kell elkezdni egy számunkra új programozási nyelv tanulását. Továbbá ebben a fejezetben megismerkedhetünk a C alapjaival mint például a kiíratás, változók és konstansok megadása, ciklusok. Ezeken kívül bevezet minket a tömbök és függvények világába is, illetve röviden összefoglalta, hogy mivel is fog foglalkozni a könyv a továbbiakban.

2. Fejezet: Típusok, operátorok és kifejezések

Ebben a részben a különböző deklarációkról részletesen olvashatunk. Arról, hogy milyen módon érdemes a változó neveket létrehozni illetve, hogy vannak a C nyelv által lefoglalt kifejezések, illetve, hogy meg kell adnunk a változók típusát is. Továbbá ebben a részben olvashatunk a különböző (aritmetikai, relációs, logikai, inkrementáló, dekrementáló és értékadó) operátorokról is.

3. Fejezet: Vezérlési szerkezetek

Itt beszélünk az if-else utsítással való döntésekről, hogy hol adhatjuk meg a feltételt illetve, hogy hova kell írjuk a végrehajtani kívánt utasítást. Beszélünk továbbá a switch utasításról ahol megemlíti a break parancs amit majd részletezni fog. Ez után rátérünk a while, a for és a do while ciklusok részletezésére. Ezt a fejezetet a ritkán használt continue-val és goto-val zárjuk.

10.3. Programozás

1. Fejezet: Bevezetés

2. Fejezet: A C++ nem objektumorientált újdonságai

A második fejezetben a C és a C++ nyelv összehasonlítását láthatjuk. Először a függvényparaméterek megadását hasonlítjuk össze. Ezzel olvashatunk, hogy milyen módon deklarálhatunk változókat, illetve itt még megemlíti a változótipusokat is. Ezek után visszatérünk a függvényekre, hogy, hogyan terhelhetünk túl őket. A fejezetet a paraméterátadással és referenciátípusokkal zárjuk.

3. Fejezet: Objektumok és osztályok

Ebben a fejezetben az osztályokról olvashatunk, arról, hogy mit nevezünk osztálynak, mire használjuk azokat, illetve megemlíti még az objektumok fogalma, illetve az ezeken belüli adatvédelem és adatrejtés is. Itt továbbá részletes betekintést kapunk a konstruktorok és destruktorok világába és beszélünk a dinamikus adatkezelésről. Ez után visszatérünk a konstruktorkra nevezetesen a másoló konstruktort elemzük ki benne és olvashatunk a tagfüggvényekről is. Továbbá a könyv ezen részében olvasunk a friend függvényekről, a statikus tagokról és a beágyazott definíciókról.

4. Fejezet: Konstansok és inline függvények

A könyv negyedik fejezete először bemutatja nekünk, hogy a konstansokat hol és hogyan érdemes használni. Ezután részletesen olvashatunk a konstansok fontosabb fajtáiról például a konstans változókról, pointerokról, függvényparaméterekről, tagváltozókról stb. Információt kapunk arról, hogy abban az esetben ha egy konstans tagfüggvény egy adott változóját meg akarjuk változtatni akkor ezt úgy tehetjük meg, hogy a változót mutable-ként kell definiálnunk. Ezen fejezet második és egyben utolsó részében az inline függvényekről beszélünk.

III. rész

Második felvonás

DRAFT

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a <https://www.twitch.tv/nbatfai> csatorna, melynek permanens archívuma a <https://www.youtube.com/c/nbatfai> csatornán található.

DRAFT

11. fejezet

Helló, Arroway!

11.1. A BPP algoritmus Java megvalósítása

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

11.2. Java osztályok a Pi-ben

Az előző feladat kódját fejleszd tovább: vizsgáld, hogy Vannak-e Java osztályok a Pi hexadecimális kifejtésében!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

IV. rész

Irodalomjegyzék

DRAFT

11.3. Általános

[MARX] Marx, György, *Gyorsuló idő*, Typotex , 2005.

11.4. C

[KERNIGHANRITCHIE] Kernighan, Brian W. & Ritchie, Dennis M., *A C programozási nyelv*, Bp., Műszaki, 1993.

11.5. C++

[BMECPP] Benedek, Zoltán & Levendovszky, Tihamér, *Szoftverfejlesztés C++ nyelven*, Bp., Szak Kiadó, 2013.

11.6. Lisp

[METAMATH] Chaitin, Gregory, *META MATH! The Quest for Omega*, http://arxiv.org/PS_cache/math/pdf/0404/0404335v7.pdf , 2004.

Köszönet illeti a NEMESPOR, <https://groups.google.com/forum/#!forum/nemespor>, az UDPROG tanulószoba, <https://www.facebook.com/groups/udprog>, a DEAC-Hackers előszoba, <https://www.facebook.com/groups/DEACHackers> (illetve egyéb alkalmi szerveződésű szakmai csoportok) tagjait inspiráló érdeklődésükért és hasznos észrevételeikért.

Ezen túl kiemelt köszönet illeti az említett UDPROG közösséget, mely a Debreceni Egyetem reguláris programozás oktatása tartalmi szervezését támogatja. Sok példa eleve ebben a közösségben született, vagy itt került említésre és adott esetekben szerepet kapott, mint oktatási példa.